

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.
A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Az a másik vasut.

(Asmodinak ajánlva.)

zt hiszem, kevés előmunkálati en-
gedély megadása keltett körün-
ben oly általános tetszést, kevés
irányában viseltünk oly érdeklő-
déssel, mint a tervbe vett baja-
zombor-újvidéki vasut iránt.

Kettős indok vezérelt akkor, midőn ezen elő-
munkálati engedélyre másként tekintettünk, mint
azokra, melyek csak alkalomkeresést képviselnek,
hogy azt komoly vállalkozónak esetleg nyereség-
gel lehessen továbbadni. Azon férfiak neve, kik
az engedélyesek közt szerepelnek és kik ezen vár-
megye vezérferfiái, országos képviselői, garanciát
nyújtanak az iránt, hogy ezen vasutvonal mielőbb a
létesítés stádiumába fog lépni, másrészt pedig
azon hangulat, mely a vármegyei székhelynek
Szabadkára való áthelyezése iránt felmerült terv-
vel szemben nyilvánult, ezen vasut létesítéséhez
azt hisszük sikeresen hozzá fog járulni.

Közel négy hónapja már, hogy az előmunká-
lati engedély megadatott, az egy évnek ma-
holnap már harmada lejár, az érdeklődő közön-
ség (pedig úgy tudjuk, hogy nagyszámu) tudni-
vágyával csak annyival jutott tovább, hogy As-
modi ur a „Bácska“ egy számába a vasut címe
alatt kaleidoskopszerűen felsorolta Zombor összes
bajait úgy, mint eddigi haladását, cikkének vé-
gén pedig beszélt a vasutról is.

Szívesen megengedjük, hogy az általa felho-
zottak a város fejlődésére befolyással lévén, a
vasuti kérdést is némiképp tisztázzák fogják, jól-
lehet pl. az utcaöntözés, az új templom, a gödörbe
épült kórház stb. azt hisszük, csak társadalmi
résztelvi lehetnek egy gazdasági akciónak és leg-
feljebb is az idegen forgalom szempontjából jö-
hetnek figyelembe, hanem azért ezzel a vasut
ügye nem sokkal ment előbbre.

Pedig sok ok van arra, hogy ezen ügy mi-
előbb megindíttassék. Ha valahol, úgy a vasut-
építésnél pénz, még pedig igen sok pénz kell.
Ezt a pénzt pedig lehetőleg magunknak kell elő-
teremtünk. Minél kevessebb járul az érdekelt-
ség az építéshez, annál több idegen tőke kell,
az pedig a részvényeket nem névértéken veszi át,
hanem csak 60-70 %-on. Már hogy pedig ezen
részvények első sorban kamatoznak, és csakis
ezen „elsőbbségi részvények“ kamatai teljes ter-
vezete után jó sor a törzsrészvényekre, világos,
hogy az érdekeltség részvényei annál később lesz-
nek hasznos hajtó értékpapírok, minél többre rúg
az idegen tőke által aláírt elsőbbségi tőke.

Nagyjából elmondhatjuk, hogy aratásunk
elég jó volt, azon vidékek, melyeken át a vasut
tervezetük, különben is vármegyénk legvagyo-
sabb részeihez tartoznak és így bizton remélhet-
jük, hogy egy ezen irányban most megindítandó
mozgalom e részben sikeres volna.

A törzsrészvények másik részét az érdekelt
törvényhatóságok áldozatkészsége biztosíthatja.
Bácsvármegye már a szabadka-bajai és a tisz-
amenti vasutak építésénél fényes tanubizonyosságát
adta azon helyes érzékének, melylyel a közle-
kedésügy emelése iránt viseltetik. Csahogy úgy
tudjuk, hogy úgy a vármegye, mint az érdekelt
városok 189^{1/2}. évi uti költségelőirányzatai már
legnagyobb részben megállapították és így ha a vas-
uthoz való hozzájárulás iránti mozgalom később
ben indítatnék meg, az ez iránti érdeklődés
anyagilag csak 2-3 év múlva érvényesülhetne.

Ily hosszú időre való elodázás pedig, azt
hiszzük, senkinek sem állhat érdekében. Nem az
engedélyeseknek, nem az illető vidéknek, mely
forgalmának fellendülését ettől várja. A mi gaz-
dasági viszonyaink mellett is két-három év nagy
idő, a kereskedelem más irányt vesz; elmaradt
vidékek az elvesztett piácot nehezen hódíthatják
vissza.

Nem tartozunk a beavatottak közé és így
azon indokokat, melyek az engedélyeseket eddigi
eljárásukban vezérelték, nem ismerjük, méltá-
nyolva azonban ismert buzgalmukat, kétségtelen-

nek tartjuk, hogy azoknak alaposoknak kell len-
niük, egyúttal azonban olyanoknak is, melyeknek
nyilvános taglalása eddig nem lett volna idő-
szerű. Ezekkel szemben hozták fel az imént
aggályainkat, az ezen téren eddig mutatkozó stag-
náció ellen tettük ezt a kérdést megbeszélés tár-
gyává, hogy tisztáztatván az ügy, tudhassuk, mit
várhatunk, mit remélhetünk.

Ugyanezen alkalommal nem akarunk kiter-
jeszkedni a dolog tulajdonképeni lényegére, vajjon
a tervezett vasutvonal mennyiben bir forgalmi fon-
tossággal, mennyiben bir életképességgel. Az az
érdeklődés, melylyel ez ügy a nagy közönség kö-
rében fogadtatott, megadta azt hisszük erre bőven
a feleletet, részleteket pedig taglalunk, midőn
még konkrét tervvel sem állunk szemben, nem
lehet feladatunk. Meg vagyunk győződve, hogy
ezen kérdés, mely különösen Zomborra nézve,
bátran állíthatjuk — életkérdés, mielőbb sikeres
megoldásra fog azok által vezetett, kik válasz-
tóikat nemcsak a törvényhozás, hanem a gazdasági
élet terén is méltón képviselni akarják!

Hirek.

Signum laudis. Ő Felsője apostoli királyunk
az idén új katonai rendet alapított, melynek Signum
laudis a neve. A dícséretnek ezen jelét különösen azok
kapták, kik a 66-iki hadjárat befejezése után kinttintő
oklevelet nyertek. A kalocsai egyházmegye egyik derék
papja, Thum Adolf karavankovai esperes-plébános is meg-
kapta ezen új érdemrendet, mint ki a 66-iki hadjárat
alatt mint tényleges katonai káplán szolgált a had-
seregénél.

Az ó-becsei plébánosválasztás e hó 21-én
ment vége, s mint sürgőnyileg jeleztük is, Fonyó Pál
sükösdői plébános győzelmével. Az állásra hárman voltak
kijelölve: Fonyó, Boromisza és Mladoniczky. Fonyó 40,
Boromisza 19, Mladoniczky 11 szavazatot nyert. A vá-
lasztás ellen Boromisza felebbezett.

Ag. ev. hivatal. Szeberényi Gusztáv halála
által megiresedett bányakertületi ág. ev. püspöki hivatal
vezetését Belohorszki Gábor újvidéki ág. ev. főesperesre
bizta, ki mint püspökhelyettes a püspöki hivatalt e hó
20-án Ujvidéken meg is kezdte.

Uj igazgató. Az újverbázi algymnásium part-
fogósága folyó hó 19-én tartott nagybizottsági ülésében
az eddigi igazgató helyett, kinek három évi megbízatása
letelt, a következő három évre Fischer Sándor tanárt
választotta igazgatónak. Hogy a választás mily szeren-
ces volt, bőven igazolja az örömteljes hangulat, mely-
lyel fogadták mindentel az örvendetes hirt. Ugy a kö-
zönség, mint az egyetemi és főgymnásiumi ifjak, a nép-
szerű tanár volt tanítványai, őszinte szerencsekívánatokkal
üdvözölték az új igazgatót.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir.
miniszter Krbek Arnold, zombori középkereskedelmi is-
kolai tanárt, a brassói állami kereskedelmi közpiskolá-
hoz rendes tanárrá nevezte ki.

Áthelyezés. A m. kir. pénzügyminiszter Csoma
Béla zalaegerszegi és Legény Károly zombori m. kir.
pénzügyigazgatósági fogalmazót saját kérelmére kölcsö-
nösen áthelyezte.

Áthelyezés. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi
miniszter Mittelman Nándor újvidéki középkereskedelmi
iskolai tanárt a brassói középkereskedelmi iskolához
helyezte át.

Tanárválasztás. Az újvidéki szerb főgymná-
zium partfogósága Osztoics Tihmert megválasztotta fő-
gymnáziumi tanárrá.

Pályázat van hirdetve Karlócán a szerb nem-
zeti alapoknál 1500 frtos könyvelői állásokra aug 31-ig.

Tanítói pályázat. Sztanisicsra szerb tanító
keresnek. Javadalma 304 frt, féltelek föld legelőilletmény-
nyel, 600 □ öl szőlőföld, 2 öl keményta, kényelmes
lakás kerttel és stólaívédlem.

Kápolnaszentelés. Filipován a napokban szen-
telték föl az Ulrich Mátyás és neje által felépített szt.
Vendel kápolnát. A kápolnát Martin József esperes-plé-
bános szentelte föl fényes segédlettel.

A zombori szerb tanítóképző intézetben 24
férfi és 26 nő jelentkezett képesítő vizsgálatra; sikerrel
letette 20 férfi és 26 nő; a magyar nyelvből javító-
vizsgálatra utasítottak 3 hónapra heten, egy évre négyen.

Közigazgatási bejárás. A kereskedelemügyi
miniszter az Ó-Becsétől Csurugon át Elemérig, valamint
Csurugtól Gombosig vezetendő helyiérdekű vasutvonal
közigazgatási bejárását Gyöngyössi János miniszteri
tanácsos vezetés alatt szeptember 27-ére tűzte ki.

Beszéda. Moholyon aug. 19-én a szerbek be-
szédat tartottak, melynek 140 frtnyi tiszta jövedelme a
tervevett tanítói konviktus alapjára ajánlatot föl. A
rendezés körül Radonits Jóna karnagy, továbbá Ne-
delykovits Száva és Sisits Milorád egyetemi hallgatók
szereztek legtöbb érdemet.

Ó-Becsén szerb tanítóva az ottani plébános fia,
Popovits János tanítóva választott meg.

Visszautasított alapszabályok. A m. kir.
belügyminiszter a zombori közművelődési egyesület alap-
szabályait nem találta jóváhagyhatónak.

Ó-Kanizsa közgyűléséből. Az augusztus
18-iki közgyűlésen határozott haladás konstataható ugy
az időtartam, valamint a színvonal tekintete, melyben
elődeit sokszorosán felülmulta. Eddigél példálul alig tar-
tott 1 óráig s akkor is az ember csaknem agyonunta
magát, ha el nem párolgott észrevétlenül, mint a legtöbb
képviselő. Ma már a nagyvendéglő dísztermében tartott
a közgyűlés reggeli 9 órakor s tartott délutáni 6 óráig.
A képviselőkön mindvégig ünneplés komolyság vala
észlelhető s mint a község valódi atyái örkönekek annak
szellemi és anyagi gondjai felett, kintartással vitának
minden pontot, nincs azon aluszékonyság, mely jellemzi
a kánikulai munkásságot, hanem igenis szípközik a
szellem, talál a gúny s a célba vett nem lesz ideges
— bár érzékeny — hibáit belátva, szeretetreméltó tele-
ményességgel adja vissza a csapat megátamodójának, ki
ismét védő állásba teszi magát s az egész egy szellemi
párbajnak tűnik fel, honnan nem hiányoznak a tanuk
sem. Felolvasztatik öt jegyzőkönyv s a képviselők nem
szöknek el; a hangulat persze nyomott és ha nem vol-
nánk az első tárgynál, nem állanék érte jót, hogy egy
pár városatyá nem költöznék e Morpheus karjaiba; de
érdekes fordulatot vesz a dolog, két irnoki állás meg-
szüntetése kertil szóba s mindenki figyel; egy órai vitat-
kozás után kimondatik: minthogy megszünt az ok, mely
miatt a két irnoki állás ideiglenesen szerveztetett, azok
beszünttetetnek. Tekintettel azonban arra, hogy az egyikre
mégis szükség van, egyik állomás ideiglenesen továbbra
is meghagyatik. — 19-én hivatalos vizsgálat volt a jegy-
zői irodákban, pénztárakban stb. A szakminiszter elren-
delésére a községi képviselőtestület is résztvett ebben,
kiküldtven a számvizsgáló bizottságot és még néhány kép-
viselőt. Csodák csodája, mindent rendben találtak, pedig
3 héttel előbb tudták az illetők, mikor lesz a vizsgálat.
Ehős Péter kolléga azon csodálkozik, hogy a tanfel-
ügyelő is miért nem jelenti be, mikor tetszik neki is-
kolát látogatni, mert hát nem éppen kellemes az embert
váratlanul meglepni. — Sokan azt hitték, hogy Őemi-
nenciája a 40 ezer frtot csak ugy odaveti s tehetnek
vele, amit akarnak. Kiderült, miszerint az alapítvány
s csakis a kamatokkal rendelkezhetni, szóba jött az eset-
leges kórház felállítása. Erre vonatkozólag kérdést intéz
egy jámbor: kinek a nevén fumigál a kórház? Aki nem
tud arabusul, ne beszéljen arabusul! — Néhány későn
kelő uri-hölgynek a férje azt szeretné, ha a csibét vagy
ilyesmit senkinek sem volna szabad venni, míg ők ugy
9 óra tájban ki nem mennek a piacra. De hát ezt más-
ként nem lehet kivinni, ha csak nem parancsoljuk meg
az állatorvosnak, hogy előbb minden csirkét vizsgáljon
meg s csakis akkor legyen szabad az apróságok keres-
kedőknek azokat összeszedni. A képviselőtestület ezt nem
fogadja el s kinek olesó husra fáj a foga — nagy az
ő szomorúsága. — A 2-ik gyógyszerértár kérdésénél X.
igy beszél ellene: ha felállítjuk a 2-ik patikát, ugy egyik-
nek se lesz valami jó forgalma s így csakis régi, avult
gyógyszereket kaphatunk. Y. igy felel: ha felállítjuk a
2-ikat is, olesóbb lesz a pirosít s az orvosságból bizo-
nyosan többet is adnak.

Himen. Mrazek István, a Budapesten állomásozó
cs. és kir. 6-ik (újvidéki) ezred századosa, eljegyezte
özvegy Felér Józsefnét szül. Auer Izabella urnót.

Harkányon a fürdővendégek száma a mai napig
1733, az átutazók száma pedig 2550 személy.

A bács-tiszavidéki tanító-egylet évi nagy-
gyűlést f. hó 26-án Ó-Kanizsán fogja megtartani, melyre
a t. tanügybarátok ezennel meghívotnak.

Kiutasítás. Ujvidékről a rendőrség Lázits Simont,
a belgrádi „Bics“ című revolver-újság szerkesztőjét, ki-
utasította.

Szent-Tamáson a szerb iskolaszék óvoda fel-
állítását hozta határozatul.

Lopás büntetvével vádolt ismeretlen tartó-
kodású Helfrich József újvidéki születésű, 19 éves, róm.
kath., cukrászinas és Weimann Károly, 16 éves, róm.
kath., zsabylai (Bács Bodrogh vármegye) születésű, ács-
inas, vádlottak országsszerte nyomozandók és feltalálás
esetére ezen kir. törvényszékhez bekisérandók; Helfrich
József, termete közép, arca hosszús, haja szőke, szeme
kék, orra és szája rendes, különös ismertető jele nincs;
Weimann Károly, termete növő, arca kerek, haja szőke,
szeme kék, orra rendes, különös ismertető jele: bal lá-
bán sebforradás. Ujvidéki kir. törvényszék.

Iskolai értesítés. A helybeli izraelita elemi
népiskolában az ez idei beiratások folyó hó 31-én dél-
előtt 8-12 ig s délután 2-4-ig az iskola helyiségében
fognak megejtetni. A rendes oktatás szeptember 1-én
kezdődik.

Ujvidéken Filipovits Vasza rendőr fia, István,
e hó 21-én a Dunába fulladt. A szegény tökhéjon tanult
uszni és az a zsinog, mely őt a tökhöz kötve tartotta,
uszásközben elszakadt.

Tűz. Szabadkán az ugn. Fűzfásban szt. István
napján Pölhe János háza kigyulladt s rövid idő múlva
hamuvá égett. Hogy a tűz tovább nem terjedt, leginkább
Fränkl Ferenc erélyes intézkedéseinek köszönhető.

Vasúti menetrend 1890. évi június hó 1-től.

Szeged—Szabadka.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.
Szeged indul	8.00	11.58	1.37	4.25	8.43
Röszke "	8.20	12.18	1.57	4.49	9.09
Horgos "	8.36	12.35	2.13	5.04	9.26
Palics "	9.07	1.05	2.52	5.43	10.17
Szabadka érkezik	9.22	1.20	3.07	6.00	10.36
Szabadka—Szeged.	V. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Szabadka indul	5.10	9.51	2.35	6.32	7.40
Palics "	5.31	10.09	2.51	6.49	8.20
Horgos "	6.18	10.43	3.22	7.21	8.54
Röszke "	6.36	11.00	3.36	7.35	9.10
Szeged érkezik	7.00	11.23	3.55	7.54	9.29
Szabadka—Eszék.	Sz. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.
Szabadka indul	5.34	2.10	6.55		
Tavankút "	6.09	2.50	7.26		
Bajmók "	6.40	3.19	7.52		
Militics "	7.25	4.12	8.34		
Zombor "	8.05	5.00	9.02		
Szt. Iván "	8.36	5.35	9.29		
Szánta "	8.55	5.57	9.46		
Gombos érkezik	9.11	6.16	10.01		
Erdőd indul	10.40		11.25		
Dalya "	4.10	11.29	5.00		
Dráva-Szarvas "	4.28	11.50	5.23		
Eszékre érkezik	4.55	12.21	5.55		
Eszék—Szabadka.	V. v.	V. v.	V. v.	Sz. v.	Sz. v.
Eszék indul	10.10	3.46	11.05		
Dráva-Szarvas "	10.47	4.23	11.33		
Dalya "	4.30	5.08			
Erdőd érkezik	4.46	5.24			
Gombosról indul	5.57	6.24			
Szánta "	6.13	6.46			
Szt. Iván "	6.30	7.09			
Zombor "	7.06	7.49			
Militics "	7.26	8.13			
Bajmók "	8.12	9.37			
Tavankút "	8.32	10.02			
Szabadka érkezik	9.02	12.55	10.42		
Budapest—Zimony—Belgrád.	Exp. v.	Sz. v.	Gy. v.	Tv. sz.	V. v.
Budapest indul	2.35	7.55	2.40	2.55	9.45
Kis-Körös érkezik	4.31	11.04	4.52	7.40	1.49
Kis-Körös indul	4.37	11.16	4.59		1.59
Kis-Szállás "		12.28	5.48		3.34
Kelebia " Koldos és pent.		12.46			4.00
Szabadka érkezik	5.44	1.02	6.12	4.30	4.20
Szabadka indul	5.50	1.46	6.26	4.30	5.24
Topolya "		2.11		5.29	6.15
Hegyes-Feketehegy " Koldos		2.34	6.59	6.08	6.48
Verbász-Kula " es		3.16	7.30		7.20
Ó-Kér " pénteken		3.34	7.44		7.46
Kiszács "		3.51			8.15
Ujvidék " "	7.40	4.19	8.21		8.38
Zimony érkezik	8.59	6.21	9.45		9.15
Belgrád " "	9.09	6.45	10.05		12.30
Belgrád—Zimony—Budapest.	Exp. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.	V. v.
Belgrád indul	3.02	5.30	8.25	3.20	
Zimony indul	3.12	6.11	9.00	3.56	
Ujvidék " "	4.43	7.43	11.16	7.19	
Kiszács " "		11.38		7.58	
Ó-Kér " "		11.55		8.22	
Verbász-Kula " "		12.18		8.51	
Hegyes-Feketehegy " "		12.36		9.14	
Topolya " "	6.42	8.57	1.02	9.47	
Csanatavér " "	7.23	1.21	10.13		
Szabadka érkezik	8.21	6.30	9.32	1.45	10.50
Szabadka indul		6.38	9.46	2.25	11.28
Kelebia " "			2.43		11.52
Kis-Szállás " "		10.11	3.03		12.20
Kis-Körös érkezik		7.49	10.59	4.12	1.58
Kis-Körös indul	4.32	7.54	11.06	4.21	2.13
Budapest érkezik	9.45	10.05	1.20	7.30	6.40
Szabadka—Baja.	V. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Szabadka (vendéglő) indul	5.45	2.45			
Csikéria " "	6.32	3.20			
Bács-Almás " "	7.18	3.52			
Bikity-Borsód " "	8.02	4.26			
Baja érkezik	8.52	5.02			
Baja—Szabadka.	Sz. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.
Baja indul	10.26	6.50			
Bikity-Borsód " "	11.05	7.51			
Bács-Almás " "	11.45	8.47			
Csikéria " "	12.10	9.21			
Szabadka (vendéglő) érkezik	12.40	10.00			
Kis-Körös—Kaloosa.	V. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Kis-Körös (vendéglő) indul	11.27	5.10			
Keel " "	12.09	5.48			
Óreg-Csertő " "	12.40	6.15			
Kaloosa érkezik	1.07	6.38			
Kaloosa—Kis-Körös.	Sz. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.
Kaloosa indul	8.55	2.18			
Óreg-Csertő " "	9.19	2.46			
Keel " "	10.03	3.35			
Kis-Körös érkezik	10.26	4.02			
Szabadka—Ó-Becse.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.
Szabadka indul	4.40	3.42			
Békova " "	5.10	4.13			
Ó-Kanizsa szállás " "	5.42	4.45			
Bogaras " "	6.05	5.11			
Zenta " "	7.04	5.59			
Ada " "	7.40	6.36			
Mehol " "	8.08	7.04			
Petrovosszéli " "	8.28	7.23			
Ó-Becse érkezik	8.55	7.50			
Ó-Becse—Szabadka.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.
Ó-Becse indul	4.48	4.05			
Petrovosszéli " "	5.18	4.36			
Mohol " "	5.50	5.08			
Ada " "	6.05	6.24			
Zenta " "	6.59	6.18			
Bogaras " "	7.29	6.48			
Ó-Kanizsa szállás " "	8.05	7.24			
Békova " "	8.23	7.43			
Szabadka érkezik	8.50	8.10			
Szeged—Zenta.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.
Szeged indul	2.26				
Röszke " "	2.56				
Horgos " "	3.31				
Martonos " "	3.57				
Ó-Kanizsa " "	4.29				
Adorján " "	4.57				
Zenta érkezik	5.25				
Zenta—Szeged.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.
Zenta indul	6.44				
Adorján " "	7.14				
Ó-Kanizsa " "	7.52				
Mart nos " "	8.10				
Horgos " "	8.46				
Röszke " "	9.05				
Szeged érkezik	9.30				

* Únapp- és vasárnap közlekedik. — † Palicsról únapp- és vasárnap közlekedik.

Észrevétel. A kövénnyomott számok az esti 6 óráig terjedő 5 óra 59 perces terjedő éjjeli időt jelentik.

A vonatok közlekedési ideje a budapesti idő szerint van kiadva.

A t. szülők figyelmébe! Az iskolai év jövő szeptember hó 1-én fél nyolc órakor tartandó ünnepélyes „Veni Sancte” után fogván kezdetét venni, van szerencsém a zombori róm. kath. iskolaszék által augusztus 16-án tartott gyűlésből köz tudomásra hozni a következő megállapodásokat:

a) **Beiratkozás.** A zomborvárosi róm. kath. mindkét nemű népiskolában — úgy a központi leányiskola VII. és VIII. osztályban — a tanulók felvétele a jövő iskolai évre augusztus 28., 29. és 30. napjain reggeli 8 óratól 12-ig történik, mely alkalommal minden tanuló szülőjével, vagy annak helyettesével meg kell jelenni azon osztály helyiségében, melybe rendszerint beiratandó lesz. — Az első osztályba csak oly tanulók vétetnek fel, kik 6-ik életévüket már betöltötték; miért is szükséges, hogy e körülményt az illető tanító előtt születési bizonyítvánnyal igazolják. (Emez igazolványok a lelkesítő hivatal által aug. 28., 29. és 30. napjain a dél-élelőti órákban díjtalanul állíttatnak ki. A beiratások az iskola-igazgató felügyelete alatt és ellenőrzése mellett eszközöltetnek.)

A központi fiú- és leányiskolába a belvárosi, felsővárosi és cservenkai, úgy a szelencsei városrészből a szatpári ut végéig a „Tigris” vendéglőn túl egész a Csihás polgármester ur házáig, azután a „Fehér galamb” kocsimától a polgári kaszinóig és ezen saroktól az apatini ut baloldalán levő sorházakban, végül az Apolló-, Árpád-, barátok-, madár-, lizst- és kalap-utakban lakó első és második osztály, továbbá a 3-ik osztálytól kezdve a város bármely részében lakó tanköteles róm. kath. és helvét vagy evangélikus vallású tanulók felvételéről; — más vallásfelekezeti helybeli, vagy általában vidéki tanköteles gyermekek pedig csak azon esetre vehetők fel, ha azt az egyes osztályok térségesség megengedi. A szelencsei városrészt fennjelvező utcáinak kivételével minden egyéb ottani I. és II. osztály tanköteles a szelencsei iskolába, a bánati városrészt lakók pedig a bánati osztályokba lesznek felvéve.

b) **Tandj.** Az összes népiskolákban (ide értve az apácák vezetése alatt két felső leányosztályt is) azon róm. kath. és protestáns gyermekek nézve, kiknek szülői, vagy ezek nem életben gyámjai állandóan, vagy hivatalos állásuknál fogva bár ideiglenesen is e város területén lakkak és személyes kereseti adójukat Zomborban fizetik, vagy a közös hadsereg, honvédség és csendőrség tényleges, illetve nyugdíjas állományához tartoznak, az oktatás ingyenes; ellenben a vidékiek, tekintet nélkül a vallásra, vagy a helybeli görög keleti és mőzes-vallású tanulók után egyenkint 10 frtnyi évi tandj — és pedig szeptember 1-én és február 1-én 5—5 frtnyi előleges részletekben — fizetendő a kath. iskolaszéki pénztárnok kezébe, kinek nyugtája azután az illető tanítónál bemutatandó lesz.

c) **Óvoda.** Az apácák vezetése alatt levő kisdé-óvodába a rendelkezésre álló két óvodai terem nagyságához képest első sorban az 5 éves, azután a 4 éves, végre a három éves róm. kath. helybeli mindkét nembeli gyermekek vétetnek fel, szintén az iskola-igazgatónak felügyelete és ellenőrzése mellett; más vallású vagy vidéki gyermekek pedig csak azon esetre, ha ezt a két tanterem nagysága megengedi.

A kisdéóvodába járó minden gyermek után havonként előre 1 frtnyi díj fizetendő az óvoda vezetőjénél, ki azt összegezve, az iskolapénztár kezelőjének nyugta mellett beszedi. Azon gyermekek, kik után az óvodai díj évközben előre le nem fizetetik, az óvodából azonnal haza küldendők.

Ezen óvodai díj alól felmentik azon 30 szegény gyermek, kiknek az egyházvédelemmel a zombori magy. jótékony nőegylet kérelmére ingyen helyet engedélyezett. Ezek szülői szegénységüket a városi tanács által kiállított szegénységi bizonyítvánnyal tartoznak igazolni s e gyermekek közül is előbb az 5 éves, azután a 4 éves és végre a 3 éves r. kath. mindkét nembeli gyermekek fognak a jelentkezési sorrend szerint felvételt. — *Fejér Gyula* s. k., apát-plébános, igazgató.

A moholyi panaszokra nézve immár nyilatkozott a vizsgálatot elrendelő belügyminiszter. Ugyanis a vármegyéhez visszaérkezett már a vizsgálati jegyzőkönyvre hozott rendelet, mely szerint az alispán eljárása helyeslő tudomásul vétetik és ugyanó a törvényszabta további teendőikkel megbízatik. A bíró és jegyző ellen a fegyelmi vizsgálat folyamatba van téve.

Elmozdított jegyző. Bácsföldváról írják: Jegyzőnkét, Lakatos Bélát, a vármegyei közigazgatási bizottság állásától elmozdította.

Hirdetmény. Zombor sz. kir. város közönsége folyó évi június 28-án tartott közgyűlésében a városi mérnöki állás javadalmazásának 1000 frtről 1200 frtra leendő felemelését elhatározván, ezen határozat az 1886. évi XXI. t. c. 7. §-a értelmében oly megjegyzéssel tétetik közhírré, hogy ezen határozat ellen felebbezés a mai naptól számított 15 napon át a városi tanácshoz címezve benyújthatók. Zombor, 1890. évi augusztus hó 19-én. Dr. Csihás, polgármester.

Iparosaink figyelmébe. Az alsófoku ipar-és kereskedelmi iskolában a jövő 1890—91-ik tanévre a tanulók szeptember hó 5-től szeptember hó 14-ig vétetnek fel és pedig naponta d. u. 6—8 óráig. A főnökök tisztelettel kéretnek, hogy tanulóikat ezen időben annál inkább beirattítsák sziveskedjenek, mert az 1884. évi XVII. törvények 157-ik pontja értelmében azon főnökök, akik tanulók iskolai oktatására vonatkozó köteleseiket nem teljesítik, 20 frtről 200 frtig terjedhető pénzbírsággal büntetendők. A városi szabályrendelet értelmében az iparos tanulók 3 frt, az alsófoku kereskedelmi iskolai tanulók 6 frt tandjart tartoznak fizetni. A tandjart fele a beiratáskor, másik fele pedig február hó első hetében fizetendő le.

Szerencsétlenség a Dunán. A magyar államvasutak Vukovár és Ujvidék közt közlekedő gőzhajóján szerencsétlenség történt, melyből nagy katasztrófa származhatott volna. Ugyanis Vukovár felé menet a gőzös gépén a gőzhenger szétrepedt. A gépész, ki lenn dolgozott, szörnyet halt s csak az a szerencse, hogy robbanás nem történt. A hajó természetesen nem folytathatta útját, úgy vontatták be Vukovára. A gép, melyen a szerencsétlenség történt, teljessen új volt.

Ó-Kanizsán Mélykúti Orbánné pár hét előtt egy kutya harapta meg s a napokban ennek következtében meghalt. Nem tudni vesztettség ütött-e ki rajta, avagy a kuruzsló mergette meg. Mindezt a boncolás fogja kideríteni.

Szerb tanítói konviktus. Az újvidéki szerb tanítói konviktus alapszabályait a belügyminiszterium jóváhagyta s ennek következtében az intézet októberben életbe fog lépni. Tagjainak száma eddig 85; alaptőkéje 2000 frt (?). Az Ujvidéken működő tanítók közül csak kettő lépett be az egyletbe.

Értesítés. Zombor sz. kir. város középkereskedelmi iskolájába a beiratások a jövő 1890. tanévre augusztus hó 29., 30. és 31-én eszközöltetnek. Ugyanakkor fognak a felvételi és javítási vizsgálatok is megtartatni. A középkereskedelmi iskola első osztályába oly tanulók vétetnek fel, kik a gymnasium, real vagy polgári iskola négy osztályát sikerrel végezték el, vagy pedig azok, akik legalább 14 évesek s az említett iskolák négy alsó osztályában előadott tananyagból jó eredménnyel tesznek felvételi vizsgálatot. Intézetünket a nagymélt. belügyminiszter ur — a vallás- és közoktatásügyi miniszter urral egyetértőleg — m. évi január 5-én kelt 80816. sz. ex 1889. rendeletével a középiskolákkal egy rangba helyezte, a nagymélt. honvédelmi miniszter ur pedig, egyetértve a cs. és kir. közös hadügyminiszter urral, m. évi április 22-én kelt 17720. sz. rendeletével az egy évi önkéntességi kedvezmény tekintetében a főgymnasiumok- és főrealiskolákkal egyenjogosította. A zombori középkereskedelmi iskola tehát egyenlő rangú bármely kereskedelmi akadémiával, főgymnasiummal, vagy főrealiskolával és formális kvalifikáció tekintetében is ugyanazon kedvezményekben részesül, mint bármely középiskola. A jövő tanévre megszűnik már az intézet legmagasabb osztálya, a III-ik osztály, melynek tanulói a vallás-, közoktatásügyi és a kereskedelmi miniszterek biztosaik jelenlétében tesznek érettségi vizsgálatot. Az érettségit tett ifjak a szoros értelemben vett kereskedelmi pályán kívül — a köztisztviselők minősítéséről szóló 1883. évi I. törvények értelmében — alkalmazást nyerhetnek még a következő életpályáknál: a) a postaszaknál (14. §.) mint posta-főtiszt, tiszti és gyakorlati tisztviselő; b) pénztári szaknál (18. §.) mint központi állampénztári és adóhivatali tisztviselő, köztörvényhatósági pénztárnok, alpenztárnok, ellenőr, könyvvizsgáló, gyámi pénztárnok, államhivatali pénztárnok és ellenőr; c) kezelési szaknál (22. §.) mint dohánybevéltási felügyelő, dohányárudai, raktári, lottó-igazgatósági hivatalnok; d) zálogházaknál (22. §.) mint zálogházi igazgató, ellenőr, könyvelő, pénztárnok, ellenőrzési számtiszt; e) a közmunka- és közlekedési miniszterium 1881. évi 16,506. sz. a kelt határozata alapján lehetnek vasúti hivatalnokok is; f) felvétetnek a tiszti tanfolyamokba; g) továbbá felsőbb kereskedelmi iskolai tanári pályára is léphetnek. A helybeli tanulók tandija 12 frt, a vidékieké 20 frt, mely előleges felvételi részletekben is lefizethető. Ezenkívül fizetendő: felvételi díj fejében egyszer mindenkora 2 frt, ifjusági könyvtára 1 frt s érettsítőre 50 kr. Szegénysorsu, jeles elömenetelt tett tanulók tandijmentességben részesülnek.

Színház. Szabó Gábor igazgató jól szervezett színtársulata augusztus 20-án kezdte meg 12 előadásra tervezett előadásait Apatinban, az Andress-féle vendéglőben. Bemutatásul színe került „A sátán leánya” énekes vígjáték 4 felvonásban, írta Kneusel, fordította Petrovits Lajos. A szép számú intelligens műpártolóknak valóban élvezetes estét szerzett e jól fegyverezett társaság, mert Szabóné Mariska játéka kifogástalannak nevezhető. Nyílt jelenésekben is zajos tapsokat aratott. Mellette kiváló erőit elismertették: Zendy Mihály, ki az ügyetlen szerelmezt kiválóan alakította és Szabó Gábor igazgató, ki az alszentek bemutatásával gyönyörködtetett. — 21-én színe került a már Apatinban gyakran bemutatott „Ripp van Winkle” regényes operette. Antal Imre mint Ripp, Vida Etel mint Lisbeth, gyönyörűen énekeltek. Kitérően alakította Borbély Sándor a polgármestert, Szabó Gábor igazgató az orvost. A már ismeretes operette miatt gyér látogatás volt.

Uj szerb preparandia készül. Szabadkán szerb bölgyekből s urakból álló szervező bizottság alakult, melynek célja Ujvidéken tanítói konviktust teremteni. A kiküldöttek érintkezése helyekednek a többi ottani egyletekkel s azután együttes erővel fognak hozzá kitűzött céljuk megvalósításához. A szerbeknek Magyarországon eddig tudvalevőleg az egyetlen tanítóképző intézetük a zombori.

Iroda áthelyezés. Tomcsányi Sándor ügyvédi irodáját augusztus hó 1-ével Keelről Bajára, Eötvös-utca, Scherer-féle házba helyezte át.

Előmunkálati engedély. A kereskedelemügyi miniszter Linder György orsz. képviselő és Berényi Lászlónak a m. kir. államvasutak Gombos Bogojeva állomásától Karavukova, Hódásgh, Parabut, Paraga, Gajdobra, Bulkes, Cséb és Piros községek határain át, a m. kir. államvasutak Ujvidék állomásáig vezető helyi érdekű vasútvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

A bécsi idei zöldség- és dinnyekiallításon Stibrányi Márton Ujvidékről elismerő okmán

Melléklet a „Bácska“ 66-ik számához.

Athelyezés. Kiszely Róbert zombori VI. oszt. adótszaját kérelmére a kulai adóhivatalhoz helyeztetett át.

Vizbefulladás. Frank Antal apatini lakosnak Róza nevű leánya Apatinban a Dunába esve nyomtalanul eltűnt. Személyleírása: születési éve 1884., vallása: r. kath., termete: alacsony, növésben levő, arca: kerek, szeméi és szemöldöke: barna, orra és szája: rendes, haja: fekete, fogai: épek, különös ismertető jelei nincsenek.

Elköltözés folytán az Árpád utcában (Kekezovics-féle házban) szoba butorok és konyhaeszközök azonnal jutányos áron eladottnak.

Öngyilkosság. Ó-Becsén a múlt héten két öngyilkosság történt egy napon. Az első áldozat öv. Bálint Jánosné, János nevű fia, ki ismeretlen okból fejbe lötte magát; a másik Gubanits István, Gombos Béla főszolgabíró inasa, aki szerelmi bubánat miatt morfiummal vetett véget életének.

Zentáról írják: Nagy szenzációt keltett Horváth Gyula városi számvevőnek a m. kir. belügyminiszter által, bebizonyított erkölcsi kifogások miatt, hivatalra képtelennek nyilvánítása.

Gajdobráról írják: Egy rejtélyes eset tartja igazgatóságban néhány nap óta községtünk békés lakosait, melyhez hasonlóra itt még az öregek sem emlékeznek. Egy szegény, de jóra való, becsületes szabómester sz. István király napja éjjelén nyugodtan pihentette fáradt tagjait, midőn éjfél tájban az udvarból szokatlan zörejt hallott, mely őt figyelmessé tév. Kilépett tehát udvarába és kezdett fűrkészni a pajta körül, de semmi gyanus körülményt nem találván, már-már visszavonulni készült, midőn az istállóból, melyben két tehene volt bekötve, újra élénk zörejt hallott. Ide irányzta tehát lépteit, és félve, óvatosan tekintett be a nyitott ajtón, midőn egyszerre váratlan lövés hatott ki az istállóból, és ő találya levén, az ajtó küszöbén lerogyott, rablót, tüzet kiáltván. E pillanatban egy alacsony férfi, fűdetlen fővel és mezitláb lépett elő és a folyton segélyért kiáltó szabót fenyegetni kezdé. „Pszé, különben még egy lövést kapsz!” suttogá a rabló német nyelven. Ekkor azonban pusztá kezekkel látta őt a sérült szabót. Erre persze a megrémült jámbor elhallgatott, mire a támadó a kapun át elmenekült és a régi temetőben nyoma veszett. Éjjel után félegy órákor az odahívott orvos segélyt nyújtott a szerencsétlennek, kinek állapota különben nem veszélyes. A lövés — mely valószínűleg egy kisebb pisztolyból történt — a doktor állítása szerint a legkényesebb topografiai régióban találta a szabót, de oly szerencsésen mégis, hogy sebéből pár nap alatt minden bizounyal föléptülend. A szegény, általánosságban becsült szabó a légnyek sem tudott véteni, csupán sógoraival tart másfél év óta haragot. — A vizsgálat folyamatba vétetett. Paraszta.

Öngyilkosság. Mihajlov Velimir, borbély, részeg fővel belegrogt a Tiszába és odaveszett.

Végtárgyalás. Annak idejében nagy és kínos feltűnést keltett Lukies Nikola és Jéó rablógyilkosok bűnügyében, kik azzal vannak vádolva, hogy múlt év október hó 5-ének hajnalán Fűst Lipót kulai dohánytözsdé tulajdonos Varga Mihály nevű köcsisát a Kula-Cservenka közötti országúton agyonverték és fennevezett gazdájá által dohánybevásárlás céljából neki adott 977 frtot töle elrabolták, f. évi augusztus hó 29-én d. e. 9 órákor lesz a végtárgyalás a zombori kir. trvszék előtt megtartva. Az ügy előadásával Györgyovanszky György kir. trvszéki bíró és a vádhatóság képviselőivel dr. Millassevics Sándor, kir. alügyész van megbízva.

Ajánlkozás. Blazsek Terézia, az itteni szerb felső-leányiskola jelesen képesített német-francia tanító-nője, ajánlkozik uri családokhoz nyelvi órák adására. Lakása felsőváros 179. szám (a honvéd-kaszárnyával szemben).

Gyilkos a törvényszék előtt. Szombaton reggeltől estig együtt ült a zombori törvényszék egyik tanácsa, hogy törvényt mondjon Kiss Lajos dunaföldvári származású, 36 éves, református vallású, gyilkos késeleségny fölött. Azonban az ítélet csak e hó 25-én, hétfőn, reggel hirdettetett meg, véletlenül éppen a gyilkos nevénapján. Az ítélet a vádlottat szándékos emberölési kísérletben, minősített lopásban és gyilkosságban mondogta ki bűnösnek és életfogytiglani fegyházra, 10 évi hivatalvesztésre és politikai jogainak 10 évi felfüggesztésére ítélte. Kiss Lajos egy év előtt Hódáságra került, ott megismerkedett Brezsnay Anna vevőváci születésű cseléddel és beleszeretett. Julius 25-én hűtlenség gyanúja miatt kérdőre vonta szeretőjét és úgy megszurkálta, hogy husz napon tul gyógykezeltetett. Ekkor elbolyongott Hódáságról és Majsán akadt meg Pauer Ede késelesénél, akit december 8-án öngyártotta alkulescsal meg-rabolt. Zsákmányával Budapestre ment s ott egy zálogházba pénz szerzvéen, Hódáságra osont s régi szeretője után tudakozódott. Megtudván, hogy az most már Verbáson szolgál, odament, revolvert vett, lesbe állt s a péktől hazamenő cselédet föltartóztatva, tizenöt szurást ejtett rajta, melyekből három seb halálos volt. Ekkor Bánáthba szökött, de kilenc nap múlva visszatért kedvese sírjához s az igazság kezébe került. A tárgyaláson a vádhatóságot dr. Millassevics Sándor kir. alügyész képviselte és magvas indokolással kötélt általi halált indítványozott a bűnösre; ellenben Kozma László védő a fenti ítéletben kimért büntetést is sokallotta és így mind a két fél felebezzett. — Midőn Jerkovits elnök (bírák: Hettesheimer, Dalmay, jegyző: dr. Salánky) megkérdezte a vádlottat: meg van-e az ítélettel elégedve? az határozott hangon így felelt: Nem vagyok megelégedve, nem fogadom el az ítéletet, mert az a bűnös, aki alkalmat ad a bosszúra, s nem az, aki végrehajtja. Az ítélet-hirdetésnél a tárgyalási terem szintült megtele kiváncsi közönséggel, akik azonban értesülvén, hogy nem lesz akasztás, lehorgasztott orral szétsofolyogtak.

Utazó zsebtolvaj. A f. hó 18-án hajnalban Bajára ért Hildegarde hajó kapitánya a parton álló rendőrnek átadta a zsebszeti műtéten kapot Weinberger Adolf zsebtolvaját. Számos károsult fölsimerte benne megkárósítóját.

Baján mozgalom indult meg, hogy a Szabadkával való vasuti összeköttetés a IV. vonalszakaszból a III-ba deklaszifikáltassék. Fokozza a kérelmezők kilátásait az, hogy a bajaiak Budapestre a XIV. zóna helyett csak a XII-et fizetik.

Megdühödött tehén. Vasárnap délután a vásáron egy tehén megdühödött s az apatini uton végig száguldván, több embert felökelt, a kórház sarkán egy kupuszinai embert úgy feldobott a levegőbe, hogy a szerencsétlen eszméletlenül szállították haza. Végre a ferenc-esatornai hidnál sikerült a bős állatot megfékezni s átadni gazdájának, öv. Slyukin Zsivkóné, zsarkovcei földművesnőnek.

Gymnasiumi tanulók szülei figyelmébe.

1. A zombori állami főgymnasiumnál a javító-, pótló-, felvételi- és magánvizsgálatok folyó hó 29., 30. és 31-én tartatnak. Részletes tudósítás a gymnasium előcsarnokában levő hirdető táblán lesz annak idején közzétéve.

2. A tanulók felvétele és beírása az 1890/91. tanévre az eddigi szokástól eltérőleg, szeptember hó 1., 2. és 3. napjain d. e. 8—12-ig az igazgatósági irodában eszközöltetik.

3. A gymnasium első osztályába az 1883. évi XXX. t. c. 10. §-a értelmében csak oly növendékek vétetnek fel, kik a beíráskor életük kilencedik évét már betöltötték és vagy arról, hogy a népiskola négy alsó osztályát jó sikerrel végezték, nyilvános népiskolától nyert bizonyítványt mutatnak elő, vagy felvételi vizsgálaton igazolják, hogy hasonló mértékű képzettséggel bírnak.

4. Tizenkét évesnél idősebb tanuló felvétele felett a tanári testület határoz.

5. Minden tanuló, ki az intézet bármely osztályába először jelentkezik, köteles felmutatni keresztlelvélelt, illetőleg születési bizonyítványát.

6. A felvételtor tartozik a tanuló felmutatni orvosi bizonyítványt arról, hogy mikor volt utolsósor beoltva és mily eredménnyel; a kik életük 12-ik évét betöltötték, újraoltási bizonyítványt.

7. Minden tanuló a felvételre személyesen és rendszerint atyja, anyja vagy gyámja, illetőleg azok valamely külön megbízottja kíséretében tartozik az igazgatóságnál jelentkezni. Azok a szülők vagy gyámok, kik nem laknak az intézet helyén, gyermekük vagy gyámjuk felvételekor alkalmas helyettest tartoznak bejelenteni, kire a házi felügyelet és nevelés tekintetében kötelességük és jogukat átruházzák, hogy a gondviselésére bizott tanuló felől az igazgatóság vagy osztályfőnök értesítését elfogadhassa. A szülők és gyámok e részben minden változtatást személyesen vagy írásban tartoznak bejelenteni az igazgatónál; ennek viszont joga és kötelessége ott, hol alapos oknál fogva a gondviselést elégtelennek, vagy a befolyást épen károsnak tartja, megkövetelni, hogy e tekintetben célszerű változás történjék.

8. Minden tanuló minden évben felvétele alkalmával 3 frt felvételi díjat, az ifjúsági könyvtárra 50 krt, az évvégi értesítőre 50 krt, a tenta használatáért 10 krt köteles fizetni, ezen díjak alól felmentésnek nincsen helye.

9. A tandíj 24 frt, melynek fele a beiratás-kor, fele pedig 1891. február 1-én fizetendő. Jeles előmeneteli, jóviselőti és szegénysorsu tanulók az igazgatóság által meghatározott időben a tandíj elengedéseért folyamodhatnak.

10. A felvételi vizsgálat díja 10 frt; a magánvizsgálat díja, a felvételi és tandíjon kívül 40 frt; az osztály-összevonással tartott magánvizsgálat díja 60 frt. Mindezen díjak a vizsgálat megkezdése előtt fizetendők le.

11. Az 1890—91-ik tanévvel az V-ik osztályba lépő tanulók a középiskolai törvény módosításáról szóló 1890. XXX. törvénycikk értelmében a görög nyelv és irodalom tanulására nem kötelezettek, ha a görög nyelv és irodalom helyett a következő tárgyakban nyerneik rendes oktatást:

a) a magyar irodalom bővebb megismertetése, kapcsolatban a görög remekírók műveinek ismerettségével magyar fordításban s a görög irodalom és művelődés-történet alapvonalai;

b) a rajz (mérteni és szabadkézi rajzi elemekkel).

Az a) és b) pont alatt említett tantárgyak az ezekre jelentkező tanulóknak névze kötelezők s az e tárgyakban való előmenetellekkel egyenlő értékű beszámítás alá esik, mégis azon különbséggel, hogy míg az a) pont alatt említett tantárgy a szóbeli érettségi vizsgálat tárgyát képezi, addig a rajzból érettségi vizsgálat nem teendő.

12. A kik a görög nyelvet tanulják, azok úgy mint eddig, az érettségi vizsgálat letévése után bármely főiskolába felvétetnek; a kik azonban a görög nyelvet nem tanulják, hanem helyette a 11-ik §-ban említett tárgyakban nyerneik oktatást, dacára annak, hogy az a) pontban említett tantárgyból érettségit tettek, a középiskolai törvény módosításáról szóló 1890. XXX. t. c. 5. §-a értelmében a tudományegyetemek és egyéb

főiskolák hittudományi karára, vagy azok nyelvészeti, bölcsészeti és történelmi szakosztályaira (s a tanárképző-intézet ugyanezen szakosztályára) nem bocsáthatók, kivéve, ha a görög nyelv és irodalomból pótló érettségi vizsgálatot tesznek.

13. Az V-ik osztályba lépő tanulók szülei illetőleg törvényes gyámjai a beiratás alkalmával szóval, távollétük esetén az általuk kiállítandó írásbeli nyilatkozat útján, kötelesek kijelenteni, hogy mely irányt választják gyermekük illetőleg gyámoltjuk részére.

14. Ha a tanuló a szülők illetőleg törvényes gyám távollétében ezek írásbeli nyilatkozata nélkül jelentkezik az V-ik osztályba való felvételre, a választott irányt bejelenti, de az írásbeli nyilatkozatnak 8 napon belül való beszerzésére utasítatik. Ha a tanuló a határidő elteltével sem mutatja be a kívánt nyilatkozatot, az igazgató értesíti a szülőket illetőleg gyámot, hogy a tanuló mely irányra jelentkezett, oly hozzáadással, hogy ha 5 nap alatt ellenkező értesítést nem kap, a tanuló választása véglegesnek fog tekintetni.

Zombor, 1890. aug. 21.

Városv Tivadár,
igazgató-helyettes.

Préposti primicia.

Temerin, 1890. augusztus 20.

Zittl Róbert temerini plébános, titeli címz. prépost, e hó 20-án Szt. István napján, a magyar király ünnepe, tartá préposti első miséjét. Fellobogozott épületek, mozsarak dörgése, ünnepi ruhát öltött néposportok hirdették a nap jelentős voltát, mely a nagyrahívott lelkipásztor s vele együtt Temerin közönségét illelti.

Zittl Róbert, az ünnepelet férfiú, immár tizenhárom év óta tölti be a temerini plébánosi székét, ő vallás-különbség nélkül kivívta számára az elismerés és ünöség nélküli szeretet díszes koszorúját.

Az ünnepelet d. e. 10 órákor kezdődött, Zittl kitűnő, nemcsak egyházi, de történelmi szememben tartott szónoklatával. Ő a meggyőződés nyelvén esetel Szent István királynak a keresztény egyház megállapítása körül szerzett érdemeit, a népmívelődés alapfeltételeire menve át, majd ismét kifáradva mintegy vallásos felhevülésében, hön történelmünk egyes ez ideig még vitás, de saját szorgalma s kutatásai alapján a hallgatóság előtt nagyon is valószínűvé tett eredményét, a szentéletű király hadviselési szokásait, a Koppány nemzetséggel szemben követett eljárását, mellyel egyszersmind a dunántúli vidék egyes akkori egyházközégeinek viszonyait mintegy szemmeláthatólag idézé emlékeztetnkbe; majd meg a székesfejvári temetőtől templom, annak díszes állapota, felszerelése és építési modorára vonatkozólag tett a hallgatóság előtt, de sok, talán nálunknál avatottabbak előtt is, újdonság számba menő, történelmi felfedezéseket. Zittl nemcsak az egyház, de történelmi buvárat terén is, bár szerény, de mindenesetre figyelemre méltó egyéniség.

Az egyházi szónoklat bevégezte után a sekrestyébe tért vissza a prépost, hol reá mostani s plébánosi majd egész idejéből összesereglett segédszemélyzete és Temerin értelmisége teljes számban várakozék. Stész György dr., ez idők szerint a kalocsai főegyházmege papnevelő intézetének lelki vezetője s évekkélel ez előtt a prépost segédje, szívében az őszinte szeretet és hála kifejezésével, járult egykori főnöke elé, ölté arra ünnepi mise-mondó ruháját, helyezé fejére préposti infuláját, adá kezébe a pásztor botot, huzá ujára a gyűrűt, melyet hön történelmünk anyni kimagasló egyházi alakjai viselének.

Zittl elérzékenyülten járult az immár lelkipásztor-kodása alatt lélekemelő dísz nyert szentegyház magasztos oltára elé. Stész György, Freyburger Sándor diaconatusa és Nagy Mátyás, Benedek János, Varga István, Maison Jeromos segédkezdése mellett végzé első préposti miséjét.

Az ünnepeles isteni tisztelet végzésével a prépost segéd-személyzete, majd meg világi hívei üdvökívánátat fogadá; az általa adott diszében nemcsak a helybeli, de a közel vidék értelmisége is, fölös számmal vala képviselve. Lakatos Péter Temerin községének 35 éven át közkedveltségnek örvendő jegyzője, az ünnelet ragaszkodás és meghatottság hangján mondá első felköszöntőjét az apostoli királyra; a szentegyház örökös feje és Haynald Lajos dr. bíboros érsekre, mit a jelen-voltak felállva hallgatának végig.

Utánna Zittl szólott. Beszéde a rhetorikai önállóság és a lelkipásztori szeretet hangján vala elmondva, s mert Zittl Róbert és Temerin község, manapság csakugyan két elválaszthatlan fogalom, lévén a prépost nemcsak lelki, de egyszersmind, büszkén magának vallott világi előjárója is, ő az általa annyira szeretett magyar község jólétére, boldogságára vonatkozólag fejezé ki szívének legmelegebb óhaját.

Majd ismét erőt vön rajta történelmi ihlettsége, könyvtelt szemekkel emlékezék vissza a rég letűnt titeli prépostságról, elvezeté lelki szemek előtt a nagy Tomori érsek alakját, szent hálával emlékezék vissza a bácsi püspökökre s világitó szövétneket gyújtott a történelmi nagyságu kalocsai érsekek fölött.

Mondtak még felköszöntőket Stész György dr., az ő egykori szeretett főnökére, Deiszler Sándor egy a szívek mélyéig ható üdvözlötlet az ünnepelet prépostnak most is jelenvolt, s a község népe által a jótékonyág nemtőinek nevezett szülőire, majd ismét Stész György dr., a temerini előjáróságra, Kovács Ferenc plébános az egybegyűlt díszes társaságra s végre az ünnepelet prépost a mostani egyházvédnökre, nevezetesen Fernbach Antal országgyűlési képviselőre, Fernbach Lajos és Péter urakra, Deiszler Imre, Hauer Iguác, Elme László urakra Temerin község érdemében megöszült veteránjaira.

Az utcákon ünneplő csoportok, lengő zászlók, ajtatos tömeg a virágdíszen uszó templom körül. S az ünnepelet prépost az ő leereszkedő nyájasságával fogadja mindenki jókívánátat.

(Hangverseny és műkedvelői előadás. Magyar pródikáció. Tüztöltő-egylet.)

A hódsági ifjuság által folyó hó 19-én Scherer Fidél vendéglőjében rendezett hangverseny és műkedvelői előadás fényes sikerrel folyt le. A vendéglő nagyszobájában volt a színpad felállítva, mely csinos kullisszáival és virágugassá alakított hátterével, pompás látványt nyújtott. A szépen díszített terem a zsufolóság megtöltte az előkelő közönség, mely élénk érdeklődéssel és figyelemmel hallgatta végig az ügyesen összeállított műsort.

Pont 8 órakor felgördült a függöny és kezdetét vette a nyolc pontból álló előadás.

Kolozsvári Ilma k. a. és Jusits Elemér izléssel és összhanggal játszották el zongorán Suppé nyitányát. Distingált játékok egy csapásra meghódította a közönség rokonszenvét és nem volt hiány tapsban és kibívásokban, mely elismerést a két szereplő a szó szoros értelmében ki is érdemelte. Braunhoffner József és Lorenc József értelemmel és nemes hévvel adták elő Erneinek Vörösmarty „Szép Ilonka” című költeményére írt melodramáját. A szép zene és kitünő szavaltat egyaránt megtették hatásukat. Bayard „Az első férj” című vígjátéka következett ezután, melyben a makrancos, ideges, ájuldozó feleséget, Arseniet, Trischler Irma k. a. játszotta, kinek bátor föllépése, elegáns mozdulatai, művészi játéka mintegy elénekbe varázsolták a tulfinomult párisi nőt. Darászy Matild k. a. a naiv, szerelmes Juliette szerepét ügyesen és kedvesen mutatta be. A férfi szereplők közül dr. Szabó József (Bouin) kitünő maszkjával és talpra esett rögtönzésekkel folyton derült hangulatban tartotta a közönséget, a papucshős Blanchet papa bálás szerepét Szendy István személyesítette, teljesen kiaknázva a szerep komikus részleteit; a korhelykedő, karttyázó és szerelmi bíbáncát az itálba fojtó Viktor urfi Willmann Jánosban kitünő személyesítőre talált. Az összhangzó előadást a közönség nagy tetszettel fogadta és az összes szereplőket zajosan hívta a lámpák elé.

Erre Braunhoffner József tilt a zongorához és az emlékezet biztosságával és izléssel játszotta el Raff „Polka de la Reine” című, zenei szépségekben bővelkedő, művét. Zongora, hegedű és fuvola teremtett volt az 5-ik piece. D'Alard „Faust fantasie de concert” című zeneművét adták elő Omelka Irma k. a., Omelka Ágoston és József szabatosan, mely a közönséget egészen elragadta. A terem falait majd szét vetette a tomboló tetszés zaj, midőn játékaikat befejezték. Darászy Matild k. a. Trischler Irma k. a. zongora kísérete mellett magyar népdalokat énekelt. A közönség oly elismeréssel és annyi tapssal adózott, hogy a kisasszony a műsort még egy dal előadásával megtoldotta, a mivel csak fokozta a közönség lelkesedését.

Ezután Reinecke „Concertstück” című művét, ezt az erővel hangulatteljes pompás darabot zongorázta Omelka Irma kisasszony, Belovits hírneves zeneművészünk kitünő tanítványa. A kisasszony művészi előadása, bravuros technikája, mely a mű minden zenei szépségeit érvényre emelte, elsőrendű sikert biztosítana számára akármely „nagy” hangversenyben is. A hallgatóság feszült figyelemmel kísérte játékát és ennek befejeztével valóságos tapsvihar zúgott fel, mely csak akkor szűnt meg, midőn újolag megszólalt a rendező csemettyűje.

Az általános tetszés által kísért zongorajáték után Berck Árpád „A bálkirálynő” című vígjátéka következett. A sok komikus, nevetésre ingerlő részlettel bíró színdarab megtette hatását. A szereplők ügyesen mozogtak és derült percek szerettek a hallgatóságoknak, mely az egyes szereplők rutinos játékát többször a nyílt jelenetben is tapssal kísérte. A táncos- és parthiefogdosó mamát (Natalia) Trischler Irma k. a. személyesítette. Oly ügyes és helyes alakítást mutatott be, hogy bármely vidéki színpad mamája megirigyelhetné. A bálkirálynőt (Jozefin) Schumacher Aranka k. a. játszotta. Bájos megjelenése, ügyes mozdulatai, csiszergő hangjának frissesége, finom előadása általános meglepetést keltettek. A férfi szereplők is mindannyian derekasan megállták helyüket. A bál költségektől irtózó apa (Belizár) Skulttyé Jenő, a szerelmes (Szabó Elemér) Lorenc József, a parthievadás és a bálkozó hölgyek hozományáról statisztikát vezető Fodor Tasziló (Nonnenmacher Henrik), a csak érdekből táncoló három uracs: Temesi Laci (Trischler Xavér), Kereszti Ábris (Leschediczky János) és Gyarmathy Pista (Kubesch József), a vivni nem tudó párhajbós Virágh Adorján (Jusits Elemér), a marcona vivőmester Taruai Gábor (Huckstett Filipp), a bál reporter Mányoki Muki (Trischler Gyula), az álmos dandy Zöldi Jóska (Hauswirth József), az éhes Keselőkői Marci (Lesmeister Antal) és a táncosnak fogott pincér Jean (Gyarmathy Béla), mindannyian kitünő alakítást mutattak be és összhangzó játékaikkal nagyrészen hozzájárultak az est sikeréhez. Az előadás sikere felvillanyozó hatással volt az egész társaságra és még a függöny legördülte után sem volt hiány tapsban és kibívásokban.

Valamennyi szereplő hölgynek egy-egy szép virág-bokrétával kedveskedett a rendezőség.

A műsor befejező pontja után a közönség a kerti helyiségbe vonult és vacsoráhozült. A vacsora alatt a színpadot kihordták és csakhamar föllhangzott a cigány zenéje s a fiatalok táncra perdülve, kedvvel és kitarással járt. A táncos több volt a kedv, mint a hely. A nagyterem tömve volt s míg Lakatos nőáira lelkesülten járta az ifjuság, azalatt az öregebbek, meg a pihenők és nézők gyöngyöző bor és habzó sör mellett gyönyörködtek a táncoló szép hölgyek kipirult orcáiban. Az egész éjen át derült, fesztelen hangulat uralkodott, úgy, hogy csak a virradóra szóló harang zúgása vetett véget a sikerült és kedélyes mulatságnak.

Szent István napján szép és hazafias ünnepélynek voltunk tanúi. Az államalkotó szent király dicsőséges emléktünnepén templomunkat a zsufolóság megtöltte az áhítatos közönség. A helyben székelő hivatalok személyzete is megjelent főnökeik kíséretében. Dr. Polyákovits Lajos káplán ez alkalommal magyar szent beszédet mondott. Kiindulva az evangélium szent ígéből, szónoki hévvel esetelte az első magyar király áldástóhozó működését, a mint fáradhatatlan buzgalommal, lankadatlan serénységgel árasztá a magyar nemzetet az európai kultúrállamok sorába. A lelkes hévvel elmondott szép beszéd a hallgatóságra mely benyomást gyakorolt. Ez volt az első magyar szent beszéd, mely templomunkban elhangzott és hazafias örömtől árad szívünk, midőn erről megemlékezünk.

Elismerés és hála illeti meg azokat, kik közsegünkben a magyarosodás lobogóját véve kezükbe, jó példával mennek előre. A hazafias célnak elérésében, a hazafias eszme diadalra vitelében az elsőség szeretett és tisztelt járásbírákat, Jusits Lajost illeti meg, ki közsegünkben a magyarosodásnak nemcsak egyik legfőbb támasza, hanem egyszersmind apostola is. Ő pendítte meg az eszmét, hogy magyar szent beszéddel ünnepejlük meg az első magyar király áldott emlékezetét és az eszmét társadalmunk minden rétege örömmel üdvözölte és a legnagyobb elismeréssel és köszönettel adózik lelkes hőseinek.

A napokban megalakult a hódsági önkéntes tüztöltő egylet. Az ifju egylet 70 működő, 18 pártoló és 22 alapító tagból áll. A megtartott alakuló gyűlésen elnökké Trischler Xavér Ferenc, főparancsnokká Müller Béla, alparancsnokká Beck József és Berkes Rezső, segéd-tiszták Trischler Károly, Szendy István, Brandecker István, pénztárossá Ertl Ferenc, könyvelővé Scherer Mihály, ügyészszé dr. Szabó József, orvosá dr. Liely József, könyvtárossá Sculttyé Jenő, választmányi tagokká: Jusits Lajos, Antunovits József, Neumayer Ferenc, Schumacher Jakob, Rausch Ede, Korény Béla, számvizsgáló tagokká: Willmann Máttyás, Fogl Mihály, Kármán Sándor választottak meg.

Don Carlos.

Zsablya, 1890. augusztus hó 19-én.

(Műkedvelői előadás. Ő Felsége a király születésnapja. Fényképezési műterem.)

A vakáció aranyos napjainak nemcsak a diákság örül a végtelentül, hogy hosszabb időre kiszabadult az iskola poros levegőjéből, szük padjaiból, a könyvhalmaztól és ami a fő, tanár uraimék zordon, durcás arcától. Hazamenve, szabadon mozoghat mint a pacsrta; hej, otthon, otthon, mily édes ott az élet! Be jól fogunk mulatni! Ezen és ehhez hasonló gondolatok azok, melyek a tanév utolsó, oly véghetlentül hosszú napjain a ficsurakat foglalkoztatják; s nem ritkán ezen szebb jövőről való ábrándozás oka egy egy végtelen sze-kundának, mely fájdalom, azután az egész illuziót füstbe meneszti.

Vannak azonban még mások is, kik kinos türelmetlenséggel várják már azokat a júliusi s augusztusi hónapokat; kik lehetnének azon mások, mint a helység szépei. Hogy is ne, mert mikor lehetne oly szép, kedélyes és vig táncvigalmakat rendezni, mint mikor az a gyöngy ifjuság itthon van; hisz ők oly sok szépet hoznak magukkal a nagyvilágból, ah, azokkal oly jól lehet mulatni és mily szépen és okosan tudnak csak beszélni! A kedves mama is szívesen üdvözli e mulató napokat; legfőkébb csak a szigorú papa ráncolja össze homlokát, már megint bál, új ruha! No de ez sem oly veszélyes, mert a szeme fénye, a kisasszony hízlegései, mik tiz ruha árval is felérnek, csakhamar mosolyra készítik a drága papát. Nálunk is így volt es val!

A mi arany ifjuságunk f. hó 1-én a kaszinó helyiségében táncvigalommal egybekötött műkedvelői előadást rendezett. Helységünk ámbár nem oly gazdag érttségit tett ifjakban, medikusok és jogászokban, mint bájos és mulatni szerető hölgyekben; birunk azonban egy oly kincsesel, oly drága ékességgel, mit a világ legnagyobb, legtöbb gigerlit és dendid számláló városával nem es-relnénk fel. Szeretett főszolgabíró urunk, hajtsai Zákó Milán ur az, ki minden szépnék és nemesnek lelkes és őszinte pártfogója. Főbíró urunk volt az, ki megszokott barátságosságával, vendégszeretettel és közreműködő fáradozásával, a számtalan előbbieken kívül e mulatságot is lehetővé tette és fényes sikerét a már eleve biztosította. Főszolgabíró ur ugyanis rokonait a 2 Birvalszy testvért és Taties urakat magához vendégül meghívta s ezen urak szép modoruk és műveltségük által szeretremelőt hölgyeinknél annyira megkedveltették magukat, hogy a sokat beszélt dilettans előadás csakugyan tett is vált. A műkedvelői színi társulat tehát megalakult s képességéről fényes tanujelét adott. Színre került „A szerelmes levél” című vígjáték. Főszereplők voltak: Joszics Darinka, Filityarszki Peszó és Básztics Branka kisasszonyok; a férfiak közül: Taties, id. Birvalszki és Szarajlies Todor urak.

Az előadást tánc követte, melynek — mit már nálunk másképen képzelné sem lehet — csak a hajnal-pirkadás vetett véget.

Ő Felsége a király születésnapját helységünk kitünően és igen fényesen ünnepele meg; már előző napon estefelé a közhivatalokon és templomokon nemzeti színi zászlók lobogtak; később a főtér pompásan ki volt világítva s számos mozsarlóvész durrogása dirdette az országos ünnepélyt. Ifjuságunk Felséges urunk iránti lelkes szeretetének és ragaszkodásának legszebb tanujelét adá az ez alkalomra rendezett táncvigalommal, mely minden szépitgetés nélkül mondva, a nagy nemében ritkította pártját. Intelligens és distinguált vendégeink voltak, Titelből: Nikolics Melanie urhölgy fivérével, Mihajlovics Kornél szolgabíró és Thim József járás-orvos; látnok Gyurgyevyevöl is, Goszpodincérol is szép vendégeket. Ő-Kérről a szende Fischer Juliska kisasszony vett részt.

Az estély legszebb epizódja az volt, midőn a fekete fűzők azokat a vig csárdásokat megkedvelték, főbíró urunknak oly rózsás kedve kerekedett, oly nemes eleganciával, igaz magyaros hévvel rakosgatta bájos táncosnőjével — „azt üzente a babám” — csárdást, hogy az egész társaságot mintegy elbűvölte.

Virradóra szóló már az óra, midőn az egész társaság kiült a verandára és megkezdődött a pohárköszöntések infuitívuma.

A táncosnók díszes névsorát nem kísérlem meg leírni, hogy csak egyet sem felejtsek ki a tündéri rózsafűzéből.

Hétfőn, az ünnepélyes istentiszteletken a helybeli előkelőség testületileg vett részt, mely alkalommal Szabó Pál plébános ur kitünő routinnal lendületes szónoklatot tartott. Végre a „Szózat” élénkítésével az ünnepély befejeződött.

Helységünkben Rechnitzer István pancsovai jóhírű fényképező, Békés Gyula ur vezetésével fényképezési műtermet nyitott. A helybeli notabilitások sietnek is a jó alkalmat felhasználni, mert Rechnitzer csakugyan kitünő munkát nyújt és képei bármely szalonnak is díszére válhatnak. Láthatunk a műteremben csinos kivi-

telű chromo és aquarell fényképeket is. A megbízásoknak Békés ur mindeddig művésziessen felelt meg.

S. L.

A közönség köréből.

A zongora mellett.

Nem tudom, helyesen cselekszem-e, midőn e sorokat írom. Ha elítélnék érte, mehetségemül csak azt hozhatom fel, hogy nem voltam képes szónéklül hagyni azt a merész és részben valótlan állításokat, melyeket b. lapja mult számában egy előttem ismeretlen egyén a zongorázókra tett.

Merész állítás az, hogy „zongorázó kisasszonyainak kizárólagosan az ujjukban rejlik a műveltségük”, mert nincs nő a világon, aki a zongorázás kedvéért minden mást, mi szívét műveli, lelkét nemesíti, elhanyagolná. Mert minden nő — kinek csak egy kis termeszetes esze van — tudja azt jól, hogy egyedül a zongorázással — játszik bár kitünően — nem hódít s nem köt le senkit tartósan.

Igaz az, hogy nem mehetünk egy utcán sem végig, hogy zongora hangokat ne hallanánk. Az is igaz, hogy néhol oly rosszul játszanak, hogy az ember fut előle. De ez még nem baj, mert ez elől haza még menekülhet ember. De az már igazán baj, ha békés otthonunkból is a rossz játék ver ki bennünket.

Erre csak azt jegyeztem meg, hogy egy szerető, gondos, jó feleség mindig tudja azt, mikor szerez játékával szórakozást férjének s nem játszik soba olyankor, midőn látja azt, hogy férje szélemi munkával van elfoglalva, mert akkor nem szórakoztatja, de határozottan idegessé teszi, nemcsak a zongorázással, de a hangosan kiejtett szóval is.

Ha a zongora kultuszával nem nyert; de nem is veszített a nőnevelés ügye. Mert nem a zongorának, de a világon semminek sem szabad a nőt rendeltetése és kötelességétől elterelni. Ezek közül talán csak egy esetet tudnánk felhozni, a hol a zongora választotta el a nőt férjétől.

Manapság nem azt kérdik a házassaladó ifjak, ha egy leány megtetszik nekik: „Jó gazdasszony?” — hanem azt: „Hány ezer forintja van?” Mindegyik pénzt keres, nem törődve sem azzal: el tudja-e jól játszani Bethoven szonátát? sem azzal: tud-e paprikást főzni? csak pénze legyen, akkor minden jól van.

Az is igaz, hogy egy kozmás levestér engem sem békítene ki — aki rajongok a zenéért s főleg a zongoráért — Bethoven szonátája.

Meggyőződésem az, hogy egy nő, kiben teljesen ki van fejlődve a szép iránti érzék, nem tűri meg maga körül a rendtelenséget s igyekszik idejét egy beosztani, hogy szobáit rendben tarthassa, a zongorázást el ne hanyagolja s azért férje elé — ha az fáradságos munkája után haza tér — kozmás ételt ne adjon.

Kellemessé teszi az otthon tisztá, derűs kedélyével, vig csevegéssel s leginkább azzal, ha mostoha körülmenyek közt sem mutat elégedetlenséget, hanem igyekszik férje homlokáról a felhőket elűzni.

S ilyen nőt nagyon sokat ismerek. Mert akire a zene felemelőleg hat, az nem lehet műveletlen, az nem lehet rossz, sem ostoba.

Sokkal melegebben szerettem volna védeni a zongorázó hölgyeket, azaz csak úgy, amint értek, de tollam gyenge ahhoz. Biztat különben a remény, hogy csak igen kevesen vannak, kik követ dobnak a zongorázókra.

Irma.

Tekintetes Szerkesztő ur!

A Bácska aug. 19-i számában Czehe Győző ur védekezve a Kalocsai Néplapnak a zentai ipariskolára vonatkozó némely állításai ellen, a kalocsai iparostanon iskolaról, miként mondja, egy kalocsai levél alapján, szörnyűséges dolgokat állít. Mint a mondott iskola igazgatója, az igazság érdekében kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy a kalocsai tudósításnak egy része pusztá koholmány, mert iskolánknál soba rendőri segítséget igénybe nem vettünk, mivel arra szükségünk sem volt; más része pedig, egyes, általában mindenütt előforduló, gyerekek csínyeknek fölfuvasa. A dinnyés kocsik körül elkövetett diák és inas csínyekről tán akkor is tudna „borzasztókat” regélni Czehe urnak tudósítója, ha nem a kalocsai inasokról s nem egy pár év előtt történt eseményekről beszélne? Az inasokból alakult „fegyveres rablóbanda” tudunkkal szintén egy dinnyeföldön követte el rémséges rablásait. Az ólmos botok históriája pedig egy igazán kacagásra derítő esemény volt, minek annak idején, hihetőleg, Czehe ur tudósítója is nevetett.

Kalocsán, 1890. augusztus 21-én.

A tekintetes szerkesztő ur alázatos szolgálja:

Petrovics József,

a kalocsai iparostanon iskola igazgatója.

A Rákóczy induló.

(Muhoray Alfonz urnak viszont üdvözlét.)

I.

Muhoray uram olvassa el Káldy Gyulának „A régi magyar zenekincseiből (1672—1838-ig) című zenetörténelmi bevezetéssel ellátott, zenegyűjteményét, ahol a 11. lapon ez áll: „3. Az eredeti Rákóczy nóta. Mint azt a Rákóczy korban tárogatón fújták. (1709.)” Ugyane lapon a jegyzetben pedig ez van írva * alatt: Bihari János is így játszta. A csillagos jegyzet pedig ily magyarázatot ad: „E nóta dallamaiból készítette majdnem 100 évvel később, 1809-ben, Scholl Miklós katonai karmester a világhírű Rákóczy-induló.” Ennyit a kívánt történelmi magyarázat kérésére.

Most térjünk át Muhoray ur ezen soraira: „... az az eredeti Rákóczy nóta fog előadatni úgy, a mint 1709-ben tárogatón fújták.”

Hogy az adai koncert előadói nem tárogatón játszanak ma már, az tudni való dolog azok előtt, a kik nem akarnak erőnek erejével viccet csinálni. Még eddig egyetlen embernek sem jutott eszébe megkérdeni Káldyt, vajjon Bihari is nem tárogatón játszta-e a Rákóczy nó-tát, habár azt írta is Káldy a zenedarab alá, hogy Bihari is így játszta, mert tudják, hogy Bihari nem tárogatón, hanem hegedűn játszott; — mi is azt hittük, hogy nem akadhat olyan ember manapság, ki azt kér-

dené, hog
kőczyt, a
egyik szá
ják ezek
nősen az
denki zori
ban, és ig
kalandozz
Külön
ttik az e
hogy a
mint zong
ttik, hog
Ugy
történet t
De hogy a
lent cikke
gyar zene
kőczy nó
lap). Ném
ták” szer
kát — ki
együtt, h
hogy mind
Bercsenyi
uramnak.

Muhoray
A mo
egyik-más
módjára is
számának.
Külön
névre hallg
homályban
névét ment
megelőzi.

Hogy
adnak elő
ban is a k
gatja, akine
Minden
„Csantavér
Ami p
kőzt az era
fújták 1709
de a legnagy
urat. Mert n
között, kik
laikusok még
vagy Czint
gyarjait hal
vesznek rész
lennek.

A tárog
is reflektál
van említve,
rabok s így
A régi
vészbem es
hallott ezekr
jűk fel, hog
szek, műbar
kik jó részét
megőrizték sz
hetik, ki Kál
gyűjtött s zori
1672—1838-ig
gig lapozza.

Maga T
galmu történe
től e régi da
Miska.”
Nem les
citaljuk a kur
ságot, hacsak
ják Muhoray
Ezt pecc
Ada, 189

Becses la
a „Közönség k
jelent cikket
hivatalos óráka
időben” nem a
kőzt volt kifüg
távirda igazgató
közben megkap
Béla urnak gy
adványára értes
hivatal hivatal
tul vasárnap d
levelek is felad
Pethő s. k. kir.
Csurog, 18

(Visszatérés. — Hoz
— Magyarok. — Cs
szikája.” — Örök
korban. — Tevéde
őskorára. — A Bács
20 évvel ezelőt és
Nápirend. —
„A k i me
szólás. Kétévi ün
tebát a közönség
körü haza, vagy
át. Párisi orvos
lotta, ennél fogva
vizezseppjei és a
párisi nemzeti kö
legköre elvett, t.
Most már a
szűkebbkörű haza
csalot megújítani s
valaha, mint becs
voltam.

dené, hogy vajon csakugyan tárogatón fújják-e a Rákóczyt, azért nem irtuk ki — mint a hogy a program egyik száma után sem irtuk — hogy „zongorán” előadják ezek és ezek. De nem irtuk ki a meghívón különösen azért, mert tudjuk jól, hogy Almásy urat mindenki zongoraművészek ismeri, kiváltképpen a Bácskában, és így nem tehetjük föl senkiről, hogy másfelé kalandozzon lelke.

Különösen mélyen tisztelt Muhoray urról nem hitünk az ezen irányban való tájékozatlanságot, mert tudjuk, hogy a „Bácska” már több ízben közölt Almásy urról, mint zongora művészről is ismertetést. Mi azért föltettük, hogy ebben nem fog akadékoskodni.

Ugy látszik igen nagyra van Muhoray ur az ő történet tudományával. Mi ezt nem is vonjuk kétségbe. De hogy a zenetörténelemben járattan, mutatja megjelent cikke, amely nem születik meg vala, ha a magyar zenetörténelemben járatos. Szabadjon azért a „Rákóczy nóták” szerzőiről idéznünk Káldyt (U. o. 3. lap). Némelyek Barna Mihályt állítják a „Rákóczy nóták” szerzőjének, mások pedig — az öreg Czinkát — ki Rákóczyt Rodostóba is elkísérte két fiával együtt, hol 1735-ben halt meg, valószínű azonban az, hogy mindkettőnek volt része benne és hihetőleg még Beresényi Miklós zenekara vezetőjének is: — Czédron urannak.”

II.

Muhoray Alfonz urnak Zomborban még szívesebb üdvözlét.

A mostani nagy hőség, mily kinos hatást gyakorol egyik-másik felebarátunk agyvelejére s így gondolkodás módjára is sajnálattal tapasztaltuk becses lapja legutóbbi számának „Közönség köréből” című rovatában.

Különben belátjuk azt is, hogy ha valaki Alfonz névre hallgat s még mellé Muhoray — nem maradhat homályban; okvetlen nyomatásban kell látnia hangzatos nevét mentől sürűbben, bármilyen vad is legyen mi azt megelőzi.

Hogy mi Adán hangversenyt rendeztünk s azon mit adnak elő az egyes műkedvelők; — azt hiszem első sorban is a közreműködők dolga, akinek tetszik meghallgatja, akinek nem — elmarad.

Mindenesetre nemesebb élvezetnek tartjuk mint a „Csantavéri kis bicska” nótáját hallgatni.

Ami pedig azt illeti, hogy régi kuruc dalok s többi közt az eredeti Rákóczy nóta is, amint azt tárogatón fújták 1709-ben, fel van véve a programba; nem gúny, de a legnagyobb elismerés illeti meg főt. Almásy Miklós urat. Mert nagyon kevesen vannak jelenlegi művészeink között, kik kultiválják a speciális magyar zenét, de mi laikusok még kevesebben vagyunk, kik Lavotta, Bihari vagy Czinka Panna ós zamatu dalait, toborzót, bús magyarjait hallottuk, s ezért valóban ritka műveltségben vesznek részt, kik a vasárnapi hangversenyen megjelennek.

A tárogatóra vonatkozó időtlen megjegyzésre nem is reflektálunk, mivel a programban határozottan fel van említve, hogy zongorán adatnak elő az összes darabok s így a régi Rákóczy is.

A régi kuruc dalok hitelességét illetőleg, legkevésbé sem csodálkozunk, hogy Muhoray Alfonz ur nem hallott ezekről semmit, de mint örvendetes tényt említjük fel, hogy vannak s voltak is lelkes magyar zenészek, műbarátok s bátran hozzá tesszük *historikusok is*, kik jó részét a régi zenekincsnek szövegökkel együtt megőrizték számunkra, amint arról mindenki meggyőződhetik, ki Káldy Gyula fáradhatatlan szorgalommal összegyűjtött s zongorára ártírt „A régi magyar zene kincséből 1672—1838-ig” (megjelent Rózsavölgyi s társánál) végig lapozza.

Maga Thaly Kálmán, a Rákóczy-kornak nagyszorgalmu történetbuvára, is sokat megmentett az enyészettől e régi dalok közül. (L. Káldy Gy. „Sáruga csizmás Miska.”)

Nem lesz tehát szükség arra, hogy sirjaikból felcítaljuk a kuruc hősokeket — igazolandó a dalok valódiságát, hacsak azért nem, hogy csákányokkal megvakarják Muhoray Alfonz urat — ott, ahol neki viszket.

Ezt pedig megtehetjük mi adaiak is.

Ada, 1890. augusztus 23-án.

Dr. Burtik Győző.

A csurogi posta.

Becsés lapja folyó hó 19-én kelt 64-ik számában a „Közönség köréből” és Kiss Vendel aláírással megjelent cikket tagadom, annyival is inkább, — mert a hivatalos órákat hirdető plakát — „legalább abban az időben” nem a „hivatalban”, hanem az utcán, az ajtó közt volt kifüggesztve. A mi a temesvári tek. posta és távirda igazgatóságánál keresett elégtételt illeti, azt időközben megkaptam és eképen szól: 6772. szám. Kováts Béla urnak gyógyszerész Csurog. Mult hó 21-én kelt beadványára értesitem, hogy a csurogi kir. posta- és távirda-hivatal hivatalos óráit akként szabályoztam, hogy ezentul vasárnap délután 3—4-ig közönséges és ajánlott levelek is feladhatók. Temesvár, 1890. augusztus 3-án. Pethő s. k. kir. posta- és távirda-igazgató.

Csurog, 1890. augusztus hó 21-én.

Rigyicai Kovács Béla,

okl. gyógyszerész.

Fürdői levél.

Karlsbad, 1890. július hó.

(Visszatérés. — Hogyan is kezdjem?! — Karlsbad két legjobb dolga. — Magyarok. — Csapadékok. — Veréb mint idelöjöl. — Magyarok sziklájá. — „Ördögös” kultuszok színhelyei. — Karlsbad a régi korban. — Tévdelek a történelemben. — Visszapillantások a Bácska öskorára. — A Bácska mint a pogány kultusz színhelye. — Karlsbad 20 évvel ezelőtt és most. — A főhercei király. — Zsidótemplom. — Napirend. — Heti táncvigalmak. — Nincs magyar zenének.)

A ki meg t ér, üdvözlök, mondja a magyar közszólás. Kétévi önkényes száműzetésem után ismét léptem, tehát a közönséges kapocs következtében vett tágabb körü haza, vagyis az osztrák-magyar monarchia határát át. Párisi orvosom a karlsbadi fürdő monarchia határát, ennél fogva ide jöttem, hogy a „Sprudel” heves vízecseppjei és a szórakozás helyreállítják azt, amit a párisi nemzeti könyvtár dolgozó asztala és a város gözleli légtöme elvett, t. i. egészségem s jókedvem.

Most már a kura hatását érzem s jónak tartom a szűkebbkörű haza, azaz a „Bácska”-val való régi kapcsolatot megújítani s azon gárda sorába visszalépni, melynek valaha, mint becsés lapjának palánkai tudósítója, tagja voltam.

Mivel kezdjem működésemet? Irjak-e párisi dolgozat? Ezekről mások is irtak s a házasságtörés- és rémregények olvasói jobban ismerik magukat a „villette”-n és a „quartier latin”-ban ki, mint csekély személyem, aki e dolgoknak prózai oldalát tanultam ismerni. Irjak történelemről? Kockáztassam azt, hogy engem kinevessenek, midőn a 16. századbeli térképek alapján állítom, hogy Keresztur Ó-Palánka és Pest Uj-Palánka helyén feküdt, hogy Cséb Kew és Chew nevével előfordul, hogy Szabadka és Futak már javában virágzott s hogy a Duna bácskai és szerémi partja csakugy hemzsegett a falvak számától, ezt más monografusokra bízom. Mondjam, hogy republikánusból monarchistává, atheistából deistává és fináncból szocialistává (de nem „vörös”-sé) lettem, ezt megint nem fogja senki sem hinni, bármennyire is meg vagyok erről győződve; tehát nem marad más hátra, minthogy seasonszerű munkával álljak elő, t. i. irok fürdői levelet.

Aki Karlsbadot az utolsó évadokon keresztül látogatta, tudni fogja, miszerint a reggelit és az elutazást Karlsbad legkedvesebb két dolgának tartják; az elsőt a vizivás után séta, a másikat az unalomnak jelentkezése idezi elő. Bár ugy hemzseg a magyar elem vendéglökben, köztéren, sétának és a kirándulási helyeken; mégis mindenki önnönmagának keres szórakozást s ennek következtében rendszeren unalmat talál. A csapadékokkal telt légtér is rontja turista hajlamainkat, alig mutatkozik reggel a tiszta nap, már a verebek ismét a homokban fürödnek, ami paraszti regula szerint biztos jel a közeli esőre s eddig e szárnyas barometer meg nem csalt. Egyszer elbiztam magam s az „Aberg”-re kezdtem menni, alig értem el a „Leonhardskapellét” már beállott az eső s szép terveim „vizzé” lettek. Azonban annyi haszna mégis volt e sétának, hogy eddig hivatalosan meg nem jelölt hegycsucot találtam, melyhez sem ut nem vezet, sem neve közzájön nem forog. Az általam folytatott kutatások szerint e kőnek régi neve „Teufelstein” volt, utársaimmal a magányos sziklát „Magyarok sziklájá”-nak kereszteltem volt el.

Amennyiben a „Russelsitz” határozottan régi pogány oltárok jellegével bír s a „Teufelstein” nem távol esik tőle, föltételezhetjük e tájról, hogy valaha a régi, később „ördögös”-nek nevezett „magaslat” kultusz színhelye volt. A helyi monda regeli, hogy valaha a „Sprudel”-t is Ördög forrásának (Teufelsquelle) nevezték; s amennyiben a történelmi kutatások kétségtelenül kiderítették, hogy a mai Karlsbad helyén régebben „Varg” nevű község létezett s pedig századokkal a mai monda szerint, IV. Károly által történt felfedezése előtt, az egész mesét a mesék világába kell áthelyezni, bár nemcsak egy művészek adott híres alkotásokhoz okot. Különben igen sok mese vététt történelmi ténynek, míg viszont sok történelmi valóság mesének vététt. Így p. o. a híres teutoburgi ütközet, melyen Hermann a római hatalmat fönkretette, sokkal valószínűbben a Bácska közelében történt, mint az Odenwaldban. A korbeli geografusok „Teutoburgimu” alatt egy, a Dráva és Duna összefolyásánál levő várost ismerték és Mátyás király tulajdonát képezett „Ptolemaea”, melyet a párisi nemzeti könyvtár manuscriptái között találtam, ezen várost különösen kiemeli, amennyiben fekvését is meghatározta. Hogy a Bath-Bodroch — Bodrog-háza — Bodroch — Berodach-háza, vagyis a Jupiter tiszteletére rendelt templom elnevezés már a kelta időben létezhetett, valószínűvé válik a folytonos kelta korszakból származó leletekből. Eppen oly módon Keresztur nem magyar eredetű. Kereth — (Kereszt) Tur t. i. a kelta nyelv szerint „bekerített város”-t jelent, s az „Obrova” sánc a palánkai határban első alapja lehetett e városnak, melynek fekvése a már kiapadt Mosztonga (?) folyó és a Duna összefolyásánál fekszik és a magyar nyelvben is a „kert” vagy „keret” elnevezés a bekerítés értelmében megmaradt. A keresztnek itt alig van alapja. Parabutty neve a „Parabuch” grófi nemzetségnél is létezett s ennél fogva szintén régebb eredetű lehet, mint aminőnek mi venni szoktunk.

Amennyire a „P” és „B” a keletről származott neveknek épp ugy cseréltek „M”-mel fel, mint az x „ch”-val és „th”-val, melyből ismét az újabb „cs” vagy „é” lett, a „Parabuth”-család a Marabuth vagy Marbod t. i. azon királyi házzal azonos lesz, melyből a Markomannok még Tacitus idejében királyaikat választották s amennyiben a Merovich vagy Meroving család uralmódása alatt álló frankok az eddigi kutatás szerint Pannoniából vándoroltak Franciaországba be, nagyon jól illik ide Tacitus azon állítása, miszerint Hermann a legtávolabb germán törzseket látította a rómaiak ellen fel s körülbelül a legtávolabbak azok voltak, akik a határsánc mellett laktak. Amennyiben Ptolemaeus szerint a „Bácska” még „Jazygusok” földjéhez tartozik, mely egészen Kasság felnyul, a „jászok” előbb laktak Magyarhonban, mint a hunok és magyarok s amennyiben „Sikuli”-k már Kr. e. a mai Erdélyben tanyáztak és egyik részük Sziciliát foglalta el, a székely eredetéről is lehetne másként okoskodni. Annyi bizonyos, hogy a Bácska nem ok nélkül lett védszáncú ellátva; folytonos hadakozásnak volt színhelye s ha szorosan vesszük, talán több vért szivott fel nekünk oly drága talaja, mint Európa bármely része.

Ugy látom, hogy fürdői esevégés helyett a történelmi néz szakába belekontárkodó tárgyalás akar e cikkből lenni, de ki tehet róla, ha az erős víztől élénkített fantáziája előtt Szabadkán a Saturnust (Sabatius = Sabthai), Bácsban a Jupiter (Bodroc = Bodroc), Teutoburgban a „Teut” vagy Sírúst és Uj-Palánkán (Pest-Ujlak = Beth-Bil-ac = Világ = Nap-isten-háza) a napnak áldozó vörös hajú, copfba font huncutkákkal és hosszú dardákkal ékeskedő szalás vitézek lebegnek.

No de elég lesz a kétézeréves álmólból. Térjünk át a valóságos életbe, vagyis a mai kézzelfogható, vagyis „materialistikus” világba. Fürdővendégek, akik már 20 év óta látogatják Karlsbadot, állítják, miszerint sok nem volt régen ami ma van, még nem voltak a remek „Colonádok” nem volt a városnak oly nagy jövedelme, mint ma, mert ekkor 20,000 frtot kaptak a vizkiszállítás jogáért, holott ma 175,000-nek mondják ebbeli jövedelmét, a „Stadtpark”-nak híre se volt, „Pupp etablissimáit” meg nem is remélték láthatni, de a magyarok emlékoszlopára Bonis Samu gyűjtése már megindult. És eddig egy nemzet sem utánozta a magyart s ma is e nemzetnek tagjai legjobb barátai a karlsbadi fürdőhelynek, melynek a mai „kurliste” szerint az idén már 12,873 látogatója van. Jóllehet hogy Magyarhonban is van elég fürdőhely, mégis ide húzódik a magyar haza minden rendű és rangú közönsége, mert itt igényeihez mérten mindenki élhet s nincs azon pompára kényszerítve, mely

a modern berendezésű magyar fürdőben a vendéget körülveszi.

A magyar notabilitások sorát itt felemlíteni lehetetlennek tartom, hanem annyit mondhatok, hogy a külföldi koronás fők közül a főhercei szultán mindaddig egyedül áll a maga nemében. El egészen indiai nábobhoz illő módon és angol utazó ruhában jelenik meg, bár már mindenki ismeri, bámulója mégis mindennap akad.

A multkor a zsidó templomba is ment és az istentiszteletet ájtatossággal hallgatta t. i. ez a templom valószínű remek és a Tieger nevű főkéntor vezetése alatt álló énekkar kitünő a maga nemében.

A fürdővendég napirendje rendszerint következő: Felkel reggeli 5 órakor, 6-kor a kutyán van, sétál az oszlopcsnarokok alatt zeneszó mellett 8-ig, reggelizik 8—9-ig, sétál délig, kirándul vidékre és visszatér este, hogy vacsoráját elköltse, s vagy színházlátogatás vagy zeneszó hallgatásával a napirendet bezárja. Hetenként szombat este a „Kursalon”-ban táncestély van, melyben promonáde toaletten megjelennek. Magyar zenék mindaddig nincs s nem igen mutatkozik egy-egy vállalkozó banda, pedig eleget kereshetne itt, a hová a világ minden zugából előkerülnek a művészek és az annak hívott emberek. Nagyon örülnék, ha egy bácskai zenekar érdekében valamely itteni vendéglősnél eljárhatnék. — Közelebb többit.

Fürst Mihály.

Ifélet.

Már a szörnyű átokfának
Gyümölcse megérve! . . .
Mikor hullik bűnös fönkre
S fojt mindent majd vérbe?!
Hallom, hallom a vértenger
Szörnyű mormolását . . .
Véres képek vonulnak el . . .
Lelkem csupa vért lát! . . .

Már a bűnös édenfának
Hullni kezd gyümölcse . . .
Töri magát a sok ember,
Hogy gyorsan elköltse . . .
Jaj szegénynek, halált eszik,
Látom szörnyű kínját . . .
Véres hullák, tört fegyverek
Lelkem csupa vért lát! . . .

Jő az Isten lelti majd
Harag fegyverével —
Az átokfa szörny gyümölcését
A hitetlen tévelyt . . .
Látom az eltiport kigyó
Halálos tusáját . . .
Vértengerben véres hullák . . .
Lelkem csupa vért lát! . . .

A „Káinok” s Ábelek közt
Szörnyű tusa készül —
Ott a kigyó, itt az Isten
Áll ki majd segélyül . . .
Hallom már a gyilkos testvér
Fegyver durranását . . .
Halál sikoly, győzelem zaj . . .
Lelkem csupa vért lát! . . .

Az „Ábelek” ártatlanul
Kiontott sok vére
Vérboszút esd tőled, Isten
Gyilkos Káin népére!
Látom, látom haragodnak
Villám cikázását . . .
Égő romok . . . Lelkem csupa
Vért és pusztulást lát! . . .

Tömör felhők tornyosulnak
A sötét kék égére! . . .
Olyan piros a sok felhő,
Mintha tüzből égne! . . .
Esik esik, — de vér eső,
Hallom zuhogását . . .
Negyven napig folyvást szakad . . .
Lelkem csupa vért lát! . . .

Naptár.

Augusztus.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
26 Kedd	Samu	Samu	14 Micheas
27 Szer.	Kalaz. József	Gebhard	15 N. b. Assz.
28 Csüt.	Ágoston	Ágoston	16 Diomid
29 Pént.	János lefej.	János fej.	17 Myron

Felölös szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVAN LAJOS.

Helyettesítő: Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Házbérbeadás.

Felső város Flórián-utca 435. számú emeletes ház (régii posta) folyó évi november 1-től egyben, esetleg emelet és földszint külön is bérbe adandó.

Bővebb tudósítás Schaffner József háztulajdonosnál nyerhető.

Árverési hirdetmény.

A palánkai kir. kincstári uradalom végrehajtónak Blázius György metkovics-kerekityi pusztai telepes végrehajtást szenvedett elleni ügyében az előbbinek kérelme folytán a palánkai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 79 frt 43 kr és 79 frt 43 kr tőkék, ezeknek 1887. és 1888. évi október 1-től járó 6% kamatai, 42 frt 76 kr eddigi, ezuttal 9 frt-an megállapított és a még felmerülendő költség erejéig az 1881. LX. t. c. 144. 146. és 203. §-ai értelmében Blázius Györgynek a palánkai kir. járásbíró területén levő, metkovics-kerekityi kincstári pusztához tartozó telepére, mint nem telekkönyvezett ingatlanra és pedig a 19. ö. i. sz. a. fekvő Blázius György által birtokolt épületre (lakházra), mely áll 2 szoba, 1 konyha, istállóból és mellékfelszerelésből, továbbá a 800 □ ölnyi beltelekre (udvar és kertre) becslés útján összesen 320 frtban megállapított kikiáltási árban ezennel elrendeli s annak foganatosítása végett határidőül a metkovics-kerekityi telep községházához **1890. évi október hó 6-ának délutáni 3 óráját** tűzi ki.

Felhívatom tehát mindazok, akik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt érvényesíthetnek, hogy igénykeresetüket, azok pedig, kik a vételárból kielégítési elsőbbséget igényelnek, elsőbbségi bejelentéseiket az első ízben kitűzött fenti határnapig annál bizonyosabban bejelenítsék, minthogy különben igényeik figyelembe vételét nem fognak.

1. Az épület nádtetőzete és fája, a végrehajtási jegyzőkönyv szerinti egyéb tartozékaival a fenti becsárban foglaltatnak, a hat holdból álló külső telepföld a 6. és 9. pont szerint szerzették meg vevő által.

2. Az ingatlanok a fenti határnapon becsáron alul is el fognak adni.

3. A m. kir. kincstár kivételével, mely bánatpénz letétele nélkül is versenyezhet, árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1. én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881. évi 60. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

4. Vevő köteles a vételár 3 egyenlő részletben és pedig az első árverés jogerőre emelkedésétől számitandó 30 nap, a 2-ikat 60 nap, a 3-ikat 90 nap alatt s mindegyik vételári részlet után az árverés napjától számitandó 6% kamatokkal együtt a palánkai kir. adó-mint bírói letéti pénztárnál befizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog betudatni.

5. Ha a tulajdonos a kincstár marad legtöbbet ígérő vevőnek, ez nem lesz köteles az egész vételárat, hanem csak az előnyös tételek összegét végrehajtást szenvedett telepes terhére és költségére befizetni, a vételár többi részét pedig a telepvaltság és egyéb követelésének törlesztésére fogván elszámolni, csak az ezek után fennmaradó vételári főszeletet tartozandó további eljárás végett a bíróság kezébe letenni, melynek felosztása felett ezen kir. telekkönyvi hatóság fog intézkedni.

6. Minthogy a teleptulajdonos kincstár a körülírt ingatlanokat, az ezzel járó külső 6 hold telepfölddel, csak ismét telepesnek fogja eladni, illetve átadni, vevő tartozik az árveréstől számitott 60 nap alatt a tulajdonos kincstártól kieszközölni és a telekkönyvi hatóságnál igazolni, hogy a telepesek kötelekbe a kincstár által felvett, ezen felvétel igazolásának elmulasztása egyuttal az árverés megsemmisítését vonandja maga után, miután az eladás alatt levő fenti ingatlanok csak oly egyén által szerzhetők meg, ki a telepesekre megszabott feltételeknek eleget tesz. Ezek szerint köteles vevő a telepvaltsági szerződést azonnal az árverés után 8 nap alatt aláírni, magát kötelezni, hogy a telepen tartandó rendes lakását, mely esetben vevő a belsőséghez tartozó 6 hold külső telepföldet is kap, tartozván azt a telepvaltsági szerződés alapján megváltani és a teleppel járó összes terheket és követeléseket a kincstárral szemben viselni.

7. Joga van minden egyes oly jelenlegi kincstári telepesnek árverezni, ki a telepvaltsági szerződést már aláírta s eddigi kötelezettségeinek is eleget tett, azaz váltással nem tartozik. E szerint a jelenlegi telepes több telepet is szerzhet.

8. Vevő köteles az épületeket a birtokbalépés napjától, illetve a 6 ik pontban foglalt igazolás megszerzésétől és bemutatásától számitott következő naptól tűzkár ellen biztosítani. A kincstár, mint vevő, a tűz biztosítást saját szabályai szerint eszközöli.

9. Ha a vevő az árverési feltételeknek eleget tett és a 6. pontban foglalt jogot igazolta, a megvett ingatlan birtokába saját költségén bevezetett és neki a telep a kincstár jogi képviselőjének közbenjöttével a járásbíró által átadtni fog.

10. A tulajdonjog bekebelezése csak a telepvaltsági szerződés feltételeinek teljesítése után fog vevő javára hivatalból eszközöltetni.

11. Amennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tette, a megvett ingatlan az érdekelte kincstár kérelmére az 1881. évi 60. t. c. 185. §-a értelmében vevő veszélyére és költségére, bánatpénzének elvesztése mellett, újabb árverés alá fog becsátatni, melyből késedelmes vevő kizáratik.

Az árverési feltételek ezen kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság irodájában, ugyszintén Gajdobra község és a metkovics-kerekityi kincstári pusztá telepeinek elöljáróságánál tekinthetők meg.

Ezen árverési hirdetmény a metkovics-kerekityi telep elöljáróságának és Gajdobra község elöljáróságának kifüggesztés s az árverési feltételek ugyanazoknak a közönség által való megtekinthetés végett megküldetnek, és ugyancsak az árverési hirdetmény kivonata, mivel az elárverezendő ingatlanok becsértéke a 300 frtot meghaladja, a „Bácska” című lapban egyszer leendő közzététel végett a zombori kir. kincstári ügyészségnek kézbesítettik.

Kelt Palánkán, a kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságnál 1890. július hó 26-án.

Hetesy Kálmán,
kir. aljárásbíró

Vidéki tanító és iskolaigazgató uraknak 10% engedmény.

A KÖZELGŐ TANÉVRE.

Minthogy folyó évi szeptember hó 1-ével az összes iskolák megkezdődnek, bátorokom ezennel

KÖNYVÜZLETEMET

a t. tanítóknak, tanároknak, a tek. iskolai hatóságoknak és a szülőknek tisztelettel ajánlani. Iskolai, valamint minden más, bármely nyelven és bárhol megjelent és hirdett könyvek és tanszerek, egy és ugyanazon áron nálam kaphatók.

Megrendelések vidékre a leggyorsabban, pontosan és lelkiismeretesen mint eddig, ugy ezental is, a legnagyobb készséggel eszközöltelek.

Zombor, 1890. évi augusztus hóban.

KARAKÁSEVICS MILIVOJ

könyvkereskedő

3-1 ZOMBORBAN, Bikár Simon ur házában, a főutcában.

Vidéki tanító és iskolaigazgató uraknak 10% engedmény.

Vendéglő-bérbeadás.

A Szabadka Nándor-féle

vendéglő,

betegség miatt kedvező feltételek mellett bérbe adatik.

Bővebb felvilágosítás a tulajdonosnál nyerhető.

214. sz.

1890

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini tek. kir. járásbíró 3439 számú végzése által Pávlovits M. zombori lakos végrehajtó javára Bischoff Henrik ujszivaci lakos ellen 400 frt tőke, ennek 1888. évi január hó 6. napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 98 frt 47 kr perköltség kövételére elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 530 frtra becsült 4 ló, 2 koezi, 1600 kéve áztatott kender s 3 hold kukorica-vetésből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatk.

Mely árverésnek az 1829/1890. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Ó Sztapár községházánál leendő eszközölésére 1890. évi szeptember hó 4-ik napjának délutáni 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az ériutott ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Apatinban, 1890. évi augusztus hó 16. án.

Oláh János,

kir. bir. végrehajtó.

Nevelőnői állás.

Tek. Krämer Péter ur Bulkeszen nevelőnőt keres 10 éves leánya mellé. Kötelmei: tanítványaival hazafias szellemben a IV. és V. elemi osztályt magyar nyelven vezetni, zongorázásban és kézimunkában oktatást adni. Évi fizetése 200 frt s teljes ellátás.

Kelt Bulkeszen, 1890. augusztus 21-én.

Gothárd Sámuel,

ág. ev. tanító.

2780. szám.

1890.

Pályázat.

Ó-Kanizsa nagyközségben nyugdíjazás folytán tisedésbe jött községi „belső óvónői” állásnak ideiglenes betöltése elrendeltetvén, ezen — a község házipénztárból kifizetendő, havi 25 frt-al és havi 6 frt-dajkatartási általánnyal javadalmazott — állásra ezennel pályázat nyitattik.

Miről pályázni óhajtok azzal értesítetnek, hogy ezen állásnak elnyerése iránt a községi képviselőtestülethez címzendő kérvényüket legfeljebb **folyó 1890. évi szeptember hó 5-ik napjáig** Ó-Kanizsa község elöljáróságánál annál is inkább benyújtani el ne mulasszák, mert a később érkező pályaműveket figyelembe vételét nem fognak.

Kelt az Ó Kanizsán 1890. évi augusztus hó 18-ik napján megtartott községi képviselőtestületi közgyűlésből.

Mihály Sándor,

Nagy István,

közs. I. jegyző.

3-1 közs. I. bír.

Tekeasztal

teljes felszereléssel vételre vagy használatra kerestetik. Szives ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek.

3-2

Egy jó házból való fiu könyvkötő-üzletemben tanoncul felvétetik.

Bővebb értesítést ad

Maleck Ede,

könyvkötő.

3-1

1234. szám.

kig. 1890.

Hirdetmény.

Hadnagy András kishegyesi lakos tulajdonát képező, egy 14 markos, 2 éves pej kanca, h. b. lába kesej, alsó szája széle kissé kesej, h. b. H bélyeggel ellátott csikó, folyó hó 20-ára virradóra a tanyáról nyomtalanul eltűnt; a feltaláló illő jutalomban részesülend.

Kishegyesen, 1890. augusztus hó 21-én.

Az elöljáróság.

Iskolai tankönyvek.

Az 1890/1-iki tanév kezdetével felhívom a t. szülők becses figyelmét

könyv-, zenemű- és papirkereskedésemre,

hol mindennemű iskolai tankönyvek, író- és rajzszerzők jutányos áron kaphatók.

Ugyszintén becses figyelmükbe ajánlom

könyvkötészetemet,

hol tan- és egyéb könyvek erős és szép bekötését elvállalom.

Magamat becses pártfogásukba ajánlva, maradok kiváló tisztelettel

KOLLÁR JÓZSEF,

könyvkereskedő,

Zombor, főutca, Szemző Gyula ur házában.

3-1

Tankönyvek egész vászonba köttetnek.